

Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu z roku 2021 medzi osobami so zdravotným postihnutím

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.
www.esf.gov.sk, www.employment.gov.sk

Obsah

O projekte SME SI ROVNÍ	3
Úvod.....	9
Ciele, vzorka a metodika výskumu.....	10
Výskumné ciele a časti výskumu	10
Výskumná vzorka	11
Opis metodiky vyhodnocovania a interpretácie dát.....	12
Kto sa zúčastnil výskumu?	13
Potreba zmien k zlepšeniu života ľudí so ZP.....	17
Oblasti zlepšenia života v komunite osôb so zdravotným postihnutím	21
Sociálna práca ako forma získania informácií, poradenstva a konzultácií	32
Spokojnosť s účasťou v projekte SME SI ROVNÍ	36
Informovanosť o projekte SME SI ROVNÍ.....	36
Zdroje informovanosti o projekte SME SI ROVNÍ.....	39
Zapojenie do projektu SME SI ROVNÍ.....	39
Zlepšenie kvality života účasťou v projekte SME SI ROVNÍ.....	41
Pomoc v oblasti získavania nových sociálnych kontaktov	42
Pomoc v oblasti uplatnenia na trhu práce	43
Pomoc v oblasti zlepšenia fyzickej kondície	45
Pomoc v oblasti získavania informácií o vhodných voľnočasových aktivitách	46
Pomoc v oblasti zlepšenia samostatnosti/sebaobslužnosti.....	47
Pomoc v oblasti zlepšenia psychickej kondície	48
Pomoc v oblasti získavania peňažných príspevkov/kompenzácií/dávok.....	49
Pomoc v oblasti výberu vhodných kompenzačných pomôcok	50
Pomoc v oblasti nájdenia osobného/pracovného asistenta	51
Pomoc v oblasti debarierizácie bývania.....	52
Pomoc v oblasti zabezpečenia sociálnych služieb	54
Zhrnutie spokojnosti s účasťou v projekte SME SI ROVNÍ	55
Odporúčanie účasti v projekte SME SI ROVNÍ.....	56
Zhrnutie dôležitých zistení	58
Odborné zdroje	62
Prílohy	63

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.
www.esf.gov.sk, www.employment.gov.sk

Zoznam tabuliek:

Tabuľka č. 1: Rozdelenie výskumnej vzorky vzhľadom na pohlavie	11
Tabuľka č. 2: Štatistické ukazovatele odpovedí na položku č. 7: „Prijal by som vo svojej ťažkej situácii radu, pomoc, sprostredkovanie kontaktu s okolím, komunitou od ľudí s podobnou životnou skúsenosťou?“	17
Tabuľka č. 3: Štatistické ukazovatele položky č. 7 vzhľadom na vzdelanie respondentov	19
Tabuľka č. 4: Štatistické ukazovatele odpovedí na položku č. 8: „Poznáte komunity alebo kluby podobne znevýhodnených osôb vo vašom okolí, ktoré sa venujú zdravému životnému štýlu, pohybu a spoločným aktivitám?“	19
Tabuľka č. 5: Štatistické ukazovatele odpovedí na položku č. 8, vzhľadom na zapojenosť v projekte a pomer pozitívnych a negatívnych postojov	20
Tabuľka č. 6: Štatistické ukazovatele odpovedí na položku č. 9: „zmena v rámci poradenstva a pomoci v profesijnom/pracovnom živote“	21
Tabuľka č. 7: Štatistické ukazovatele odpovedí na položku č. 9: zmena v rámci poradenstva a pomoci pri zaradení sa do voľnočasových alebo športových aktivít zameraných na získanie fyzickej kondície a zlepšenie sebaobslužných činností.....	22
Tabuľka č. 8: Štatistické ukazovatele odpovedí na položku č. 9: „zmena v rámci pomoci a poradenstva pri začleňovaní osôb so zdravotným postihnutím do komunit ľudí s podobným osudom“	23
Tabuľka č. 9: Štatistické ukazovatele odpovedí na oblasť debarierizácie verejných priestorov a budov	24
Tabuľka č. 10: Štatistické ukazovatele odpovedí na položku č. 9: „väčšia solidarita zdravej populácie s osobami so zdravotným postihnutím.“	25
Tabuľka č. 11: Štatistické ukazovatele odpovedí na položku č. 9: „väčšia starostlivosť a záujem miest a obcí o riešenie problémov osôb so zdravotným postihnutím“	26
Tabuľka č. 12: Štatistické ukazovatele odpovedí na otázku č. 9: väčšia podpora od štátu v oblasti sociálnych služieb	27
Tabuľka č. 13: Štatistické ukazovatele odpovedí na položku č. 9: zlepšenie postoja ľudí z okolia k osobám so zdravotným postihnutím	29
Tabuľka č. 14: Štatistické ukazovatele odpovedí na položku č. 9: „zlepšenie životných podmienok na bývanie pre osoby so zdravotným postihnutím“	30
Tabuľka č. 15: Kategórie špecifickej pomoci a ich percentuálne zastúpenie.	31
Tabuľka č. 16: Štatistické ukazovatele odpovedí na položku č. 10: „do akej miery Vám vyhovuje terénna sociálna práca ako forma získania informácií, poradenstva, konzultácií?“	32
Tabuľka č. 17: Štatistické ukazovatele odpovedí na položku č. 11: „Do akej miery Vám vyhovuje ambulantná sociálna práca ako forma získania informácií, poradenstva, konzultácií?“	34
Tabuľka č. 18: Štatistické ukazovatele odpovedí na položku č. 10 vzhľadom na typy zdravotného postihnutia respondentov	35
Tabuľka č. 19: Štatistické ukazovatele k otázke: „Na škále uveďte, do akej miery ste informovaní o projekte SME SI ROVNÍ, resp. o centrách včasnej pomoci motivátorov?“	37
Tabuľka č. 20: Štatistické ukazovatele k zlepšeniu kvality života účasťou v projekte SME SI ROVNÍ	41
Tabuľka č. 21: Štatistické ukazovatele k oblasti získavania nových sociálnych kontaktov	42
Tabuľka č. 22: Štatistické ukazovatele k oblasti uplatnenia na trhu práce	43

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.
www.esf.gov.sk, www.employment.gov.sk

Tabuľka č. 23: Štatistické ukazovatele k oblasti fyzickej kondície	45
Tabuľka č. 24: Štatistické ukazovatele k oblasti získavania informácií o vhodných voľnočasových aktivitách	46
Tabuľka č. 25: Štatistické ukazovatele k oblasti zlepšenia samostatnosti/sebaobslužnosti	47
Tabuľka č. 26: Štatistické ukazovatele k oblasti psychickej kondície	48
Tabuľka č. 27: Rozdiely v priemeroch v oblasti psychickej kondície na základe veku	49
Tabuľka č. 28: Štatistické ukazovatele k oblasti získavania peňažných príspevkov/kompenzácií/dávok	49
Tabuľka č. 29: Štatistické ukazovatele k oblasti výberu vhodných kompenzačných pomôcok	50
Tabuľka č. 30: Štatistické ukazovatele k oblasti nájdenia osobného/pracovného asistenta	51
Tabuľka č. 31: Štatistické ukazovatele k oblasti debarierizácie bývania	52
Tabuľka č. 32: Štatistické ukazovatele k oblasti zabezpečenia sociálnych služieb	54
Tabuľka č. 33: Porovnanie celkových priemerov a priemerov pre mužov a ženy v jednotlivých oblastiach	55
Tabuľka č. 34: Štatistické ukazovatele odporúčania účasti v projekte	56
Tabuľka č. 35: Rozdiely v priemeroch v odporúčaní účasti v projekte na základe veku	57

Zoznam grafických ilustrácií:

Graf č. 1: Percentuálne rozloženie odpovedí položky: „Miesto trvalého bydliska podľa príslušnosti k samosprávnemu kraju“	13
Graf č. 2: Percentuálne rozloženie odpovedí položky: „Vaše najvyššie dosiahnuté vzdelanie.“	14
Graf č. 3: Percentuálne rozloženie odpovedí položky: „Ktorá pozícia najlepšie zodpovedá Vašmu postaveniu na trhu práce?“	15
Graf č. 4: Percentuálne rozloženie odpovedí položky: „Zdravotný stav – uveďte druh, alebo rozsah Vášho zdravotného postihnutia“	16
Graf č. 5: Rozloženie odpovedí na položku č. 7: „Prijal by som vo svojej ťažkej situácii radu, pomoc, sprostredkovanie kontaktu s okolím, komunitou od ľudí s podobnou životnou skúsenosťou?“	18
Graf č. 6: Rozdelenie odpovedí na položku č. 8 vzhľadom k účasti respondentov v projekte SME SI ROVNÍ	20
Graf č. 7: Priemery odpovedí na položku č. 9: zmena v rámci poradenstva a pomoci v profesijnom/pracovnom živote, vzhľadom na postavenie na trhu práce	22
Graf č. 8: Priemerné hodnoty odpovedí podľa typu zdravotného postihnutia	23
Graf č. 9: Priemerné hodnoty odpovedí vzhľadom na typ zdravotného postihnutia	24
Graf č. 10: Porovnanie priemerných hodnôt odpovedí na oblasť solidarity s OZP, vzhľadom na postavenie na trhu práce	25
Graf č. 11: Priemerné hodnoty odpovedí na položku č. 9: „väčšia starostlivosť a záujem miest a obcí o riešenie problémov osôb so zdravotným postihnutím, vzhľadom na kraje Slovenska“	27
Graf č. 12: Priemery odpovedí na položku č. 9: väčšia podpora od štátu v oblasti sociálnych služieb, vzhľadom na postavenie na trhu práce	28
Graf č. 13: Priemerné hodnoty odpovedí na položku č. 9: „zlepšenie postoja ľudí z okolia k osobám so zdravotným postihnutím, vzhľadom na typ telesného postihnutia“	29
Graf č. 14: Priemery odpovedí na položku č. 9: „zlepšenie životných podmienok na bývanie pre osoby so zdravotným postihnutím, vzhľadom na typ zdravotného postihnutia“	30
Graf č. 15: Percentuálne rozdelenie odpovedí na položku č. 10	33
Graf č. 16: Percentuálne rozdelenie odpovedí na položku č. 11	35
Graf č. 17: Percentuálne rozdelenie odpovedí na položku č. 10 vzhľadom na typy zdravotného postihnutia	36
Graf č. 18: Percentuálne rozloženie odpovedí na otázku: Na škále uveďte, do akej miery ste informovaní o projekte SME SI ROVNÍ, resp. o centrách včasnej pomoci motivátorov?	37
Graf č. 19: Rozdiely v informovanosti v jednotlivých krajoch	37
Graf č. 20: Rozdiely v informovanosti vzhľadom na postavenie na trhu práce	38
Graf č. 21: Percentuálne rozloženie odpovedí na otázku: „Odkiaľ ste sa dozvedeli o projekte SME SI ROVNÍ, resp. o centrách včasnej pomoci motivátorov?“	39
Graf č. 22: Percentuálne zastúpenie odpovedí na otázku: „Boli ste/Ste zapojení do projektu SME SI ROVNÍ?“	40
Graf č. 23: Percentuálne rozloženie odpovedí na otázku: „Na škále uveďte, do akej miery prispela účasť v projekte SME SI ROVNÍ k zlepšeniu Vašej kvality života?“	41
Graf č. 24: Percentuálne rozloženie odpovedí k oblasti získavania nových sociálnych kontaktov	42
Graf č. 25: Percentuálne rozloženie odpovedí k oblasti uplatnenia na trhu práce	43
Graf č. 26: Percentuálne rozloženie odpovedí k oblasti fyzickej kondície	45
Graf č. 27: Percentuálne rozloženie odpovedí k oblasti získavania informácií o vhodných voľnočasových aktivitách	46

Graf č. 28: Percentuálne rozloženie odpovedí k oblasti zlepšenia samostatnosti/sebaobslužnosti	47
Graf č. 29: Percentuálne rozloženie odpovedí k oblasti Psychickej kondície	48
Graf č. 30: Percentuálne rozloženie odpovedí k oblasti získavania peňažných príspevkov/kompenzácií/dávok	50
Graf č. 31: Percentuálne rozloženie odpovedí k oblasti výberu vhodných kompenzačných pomôcok	51
Graf č. 32: Percentuálne rozloženie odpovedí k oblasti nájdenia osobného/pracovného asistenta	52
Graf č. 33: Percentuálne rozloženie odpovedí k oblasti debarierizácie bývania	53
Graf č. 34: Percentuálne rozloženie odpovedí k oblasti zabezpečenia sociálnych služieb.....	54
Graf č. 35: Percentuálne rozloženie odpovedí na otázku: „Na škále uveďte, do akej miery by ste odporučili účasť v projekte aj niekomu inému?“	56

Zoznam skratiek:

IBM SPSS verzia 26 - Statistical Product and Service Solutions, softvér na štatistickú analýzu dát

JASP - Jeffreys's Amazing Statistics Program, štatistický program

OZP – osoby so zdravotným postihnutím

ZP – zdravotné postihnutie

ZZ – zdravotné znevýhodnenie

O projekte SME SI ROVNÍ

Téma sociálneho začleňovania osôb so zdravotným postihnutím (OZP) vzbudzuje v spoločnosti čoraz väčšiu pozornosť. K riešeniu otázok spoločenského postavenia zdravotne znevýhodnených osôb a ich začlenenia do bežného života prispieva aj Slovenský paralympijský výbor (SPV) prostredníctvom aktivít projektu SME SI ROVNÍ (kód projektu ITMS2014+: 312041AIR7), ktorý sa realizuje od marca roku 2020 v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

Hlavným cieľom projektu SME SI ROVNÍ je pilotné overenie moderného systému sociálneho začleňovania osôb so zdravotným postihnutím prostredníctvom siete centier včasnej pomoci, poradenstva a pohybovej motivácie pri odchode zo zdravotníckeho alebo rehabilitačného zariadenia na Slovensku. Hlavnou myšlienkou projektu je skvalitnenie a zlepšenie dostupnosti systému sociálnych služieb pre osoby so zdravotným znevýhodnením, taktiež zlepšenie možnosti pre aktívne začlenenie do spoločnosti prostredníctvom metodického prístupu „peer-o-peer support”. Realizácia projektu zároveň prispieva k napĺňaniu stratégie EK „Únia rovnosti: Stratégia v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030“, ktorá kladie dôraz na to, že osoby so zdravotným postihnutím majú rovnaké právo na nezávislý život a začlenenie do komunity ako ostatní.

Očakávané výstupy:

Slovenský paralympijský výbor v rámci projektu používa kombináciu motivácie k pohybu a motivácie k opätovnému spoločenskému a pracovnému uplatneniu s využitím pozitívnych osobných príkladov úspešného zapojenia sa do života motivátorov, ktorými sú ľudia so zdravotným postihnutím (metóda „peer-to-peer”), spomedzi ktorých je viacero špičkových paralympijských športovcov.

Projekt sa zameriava na dosiahnutie nasledovných výstupov:

- 24 mentorov motivátorov, ktorí budú k dispozícii novým kolegom pre praktické zaučenie,
- 24 nových zaškolených motivátorov,
- Centrum metodickej podpory zriadené pre motivátorov v teréne,
- minimálne 4 Regionálne centrá včasnej pomoci motivátorov (v prípade potreby pre lepšie pokrytie Slovenska motivátormi budú doplnené ďalšie centrá),
- oslovenie minimálne 1000 osôb so zdravotným postihnutím, ktorým budú poskytnuté individuálne služby motivátorov,
- skupinové aktivity pre minimálne 90 osôb, ktorým ponúknu motivátori zapojenie do spoločných činností.

Projekt SME SI ROVNÍ sa realizuje na území celého Slovenska s výnimkou Bratislavského kraja.

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.
www.esf.gov.sk, www.employment.gov.sk

Úvod

Cieľom už v poradí druhej analýzy je nadviazať na zistenia, ktoré sa zistili prostredníctvom pilotnej analýzy z dát získaných prostredníctvom dotazníkového zberu v roku 2020.

Za hlavné zistenia pilotnej štúdie považujeme identifikáciu prvkov životnej spokojnosti populácie OZP na Slovensku. Rovnako za obohacujúce zistenia považujeme analýzu vnímania spokojnosti s poskytovanými sociálnymi službami a ich opodstatnenie v celkovom sociálnom systéme. Ukázalo sa, že aj napriek doposiaľ prepracovanému systému sa má v tejto sfére čo zlepšovať. Čiastočne sme sa pokúsili zmapovať aktuálne pôsobiacu činnosť motivátorov, ktorá sa na základe prvých výsledkov analýz ukázala ako veľmi užitočná a prospešná pre cieľovú skupinu OZP. V spomínaných výsledkoch vznikla motivácia sa detailnejšie pozrieť na danú situáciu prostredníctvom analýzy sociálneho systému na Slovensku pre OZP.

Práca sa skladá z niekoľkých častí. V prvej časti práce sa venujeme popisu jednotlivých výskumných cieľov druhej štúdie. V rámci prvej časti sa taktiež venujeme základnému popisu formy zberu dát a následne spôsobom, ako boli dáta metodicky spracované. Hlavnú časť práce tvoria jednotlivé témy, ktorým je venovaná detailná pozornosť v samostatných kapitolách. V závere práce sme sumarizovali a interpretovali jednotlivé zistenia za účelom väčšej prehľadnosti výsledkov.

Ciele, vzorka a metodika výskumu

Výskumné ciele a časti výskumu

Dokument obsahuje výskum, ktorý vyhodnocuje dáta vyzbierané projektom SME SI ROVNÍ v roku 2021 a podieľa sa na plnení cieľov a potrieb tohto projektu.

Pre lepšiu prehľadnosť a informatívnosť dokumentu v tejto časti približujeme ciele a jednotlivé časti výskumu. Účelom tvorby výskumných cieľov je nadviazať a pomáhať naplniť ciele projektu SME SI ROVNÍ a štúdie „Inovatívny systém sociálneho začleňovania OZP vzájomnou včasnou pomocou od motivátorov OZP, najmä pri odchode zo zdravotníckych/rehabilitačných zariadení“.

Výskumné ciele:

1. Opísať vzorku respondentov, ktorá sa zúčastnila projektu a porovnať so vzorkou, ktorá sa projektu nezúčastnila.
2. Preskúmať potreby zmien v jednotlivých častiach, ktoré vedú k zlepšeniu života OZP.
3. Zistiť, o aké formy sociálnej práce majú ľudia so zdravotným postihnutím záujem.
4. Vyhodnotiť mieru informovanosti o projekte SME SI ROVNÍ a stanoviť mieru ochoty odporučiť projekt okoliu.
5. Identifikovať efektivitu pomoci projektu SME SI ROVNÍ v rôznych životných oblastiach a porovnať efektivitu v daných oblastiach.

V nadväznosti na uvedené ciele sme vypracovali 4 témy, ktorým sú venované samostatné kapitoly a tvoria základnú štruktúru dokumentu. V krátkosti uvádzame obsah zvolených tém:

1. Opis výskumnej vzorky

Prvá kapitola popisuje základné charakteristiky respondentov, ktorí sa zúčastnili druhého kola výskumu. Zameriava sa na charakteristiky, ako sú príslušnosť k samosprávnemu kraju, najvyššie dosiahnuté vzdelanie, pozícia na trhu práce a zdravotný stav.

2. Potreba zmien k zlepšeniu života ľudí so zdravotným znevýhodnením

Táto kapitola sa zaoberá pocitovanými potrebami zmien v živote respondentov OZP. V rámci nej je venovaný priestor rôznym oblastiam, ktoré predstavujú skúsenosti respondentov v rôznych životných situáciách. Medzi takéto aspekty zaradíme komunikáciu s úradmi, spoločenskú atmosféru voči OZP, všeobecnú informovanosť, alebo taktiež pracovné príležitosti či možnosti trávenia voľného času.

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.
www.esf.gov.sk, www.employment.gov.sk

3. Sociálna práca ako forma získavania informácií, poradenstva a konzultácií

V tejto kapitole je venovaný priestor rôznym formám sociálnej práce. Pozornosť je venovaná hlavne vnímaniu užitočnosti sociálnej práce z pohľadu OZP. Keďže títo občania majú rôzne zdravotné postihnutia a z toho vyplývajúce potreby, je dôležité určiť, aká forma sociálnej práce je pre nich najvhodnejšia. Základné rozdelenie sociálnej práce je v tomto prípade rozdelené na terénnu a ambulantnú formu.

4. Spokojnosť klientov s účasťou v projekte SME SI ROVNÍ

Štvrtá a záverečná kapitola sa sústreďuje na mieru informovanosti o projekte, zdroje informovanosti, zapojenie do projektu, zlepšenie kvality života účasťou v projekte, pomoc, ktorú projekt poskytol v rôznych oblastiach života a nakoniec odporúčanie účasti v projekte. Sekcia ponúka komplexnú a ucelenú predstavu o fungovaní projektu a o vplyve, ktorý projekt (prostredníctvom práce motivátorov) má na jeho účastníkov.

Výskumná vzorka

Dáta využité pre analýzy druhej štúdie boli zozbierané na konci roka 2021 (od začiatku októbra 2021 do konca decembra 2021). Pre účely zberu bol zostavený tím anketárov, ktorých cieľom bolo získať, čo najväčší počet respondentov z populácie OZP, ktorí nie sú zapojení do projektu. Touto cestou sa nám podarilo získať dáta od 457 respondentov. Vďaka projektu sa nám podarilo získať dáta aj od ďalších 327 respondentov, ktorí sú, alebo boli súčasťou projektu SME SI ROVNÍ. V jednotlivých analýzach v nasledujúcich častiach práce je možné sa stretnúť s inými hodnotami v dôsledku chýbajúcich odpovedí respondentov. Celkovo našu vzorku tvorilo 784 respondentov.

Pre lepší prehľad našej výskumnej vzorky ponúkame rozdelenie vzorky v rámci pohlavia a veku. Vzorku tvorilo 443 mužov a 339 žien, dvaja respondenti odmietli odpovedať. Priemerný vek respondentov bol približne 41 rokov v rozmedzí od 8 do 90 rokov.

Tabuľka č. 1: Rozdelenie výskumnej vzorky vzhľadom na pohlavie

	Muži	Ženy
Počet respondentov	443	339

K bližšiemu popisu vzorky sa pre účely výskumu venujeme aj v samostatnej kapitole v jadre našej štúdie.

Opis metodiky vyhodnocovania a interpretácie dát

Na získanie dát bol využitý odborne navrhnutý dotazník, v ktorom mohli respondenti zaškrtnúť jednu z viacerých možností alebo uvádzať vlastné odpovede. Dotazník bol v celom rozsahu zložený zo 17 otázok, ktoré boli štruktúrované do niekoľkých základných sekcií. V prvej sekcii boli od respondentov získané základné demografické údaje, ako sú vek, pohlavie, dosiahnuté vzdelanie a doplňujúce údaje ako pracovná pozícia, rodinná situácia, či zdravotný stav. Ďalšiu sekciu tvorili otázky zamerané na potrebu zmien v jednotlivých oblastiach života a sociálnej pomoci pre OZP. V poslednej časti nás zaujímala efektivita činnosti motivátorov a projektu SME SI ROVNÍ. Dotazník je uvedený ako príloha na konci dokumentu.

Po ukončení zberu dát bolo potrebné upraviť získané dáta do formy, ktorá je spracovateľná štatistickými a výskumnými analýzami. Z tohto dôvodu bolo nevyhnutné jednotlivé údaje kvantifikovať. Každá uvedená uzavretá odpoveď (výber z viacerých možností) bola transformovaná do číselného kódu, ktorý bolo možné vyhodnotiť prostredníctvom štatistických programov. Každá otvorená odpoveď (respondenti reagovali vlastným výberom slov) bola vyhodnotená obsahovou analýzou. Obsahová analýza zahŕňala dôkladné štúdium textu a vyžadovala viacero nezávislých hodnotení, aby bola docielená maximálna možná objektivita analýzy. Nezávislé hodnotenia sa následne porovnávali a na základe porovnania sa vytvárali zhrňujúce kategórie všetkých odpovedí. Tieto postupy spájajú prvky kvantitatívneho a kvalitatívneho výskumného prístupu.

Upravené dáta sme vyhodnocovali analýzou frekvencií, rozborom stredových hodnôt, analýzou percentuálnych zastúpení a rozborom rozloženia odpovedí vzhľadom na údaje o životnej situácii respondentov, ako sú vek, pohlavie, pracovná pozícia, rodinná situácia a ďalšie. Boli využité aj pokročilé metódy rozdielovej štatistiky, ako napríklad metóda t-testov pre nezávislé výbery alebo metóda ANOVA (Analýza rozptylu).

Spracovanie dát do formy presných, správne kalkulovaných, ale zároveň zmysluplných a hodnotných výsledkov vyžadovalo vhodnú syntetizáciu zistení. Syntetizácia zistení a ich následná správna interpretácia závisia nielen od znalosti štatistických postupov. Je pri nich potrebná aj dôsledná znalosť skúmanej vzorky a potrieb projektu, v rámci ktorého bol výskum realizovaný.

V poslednej fáze vyhodnocovania prešli zistenia štandardným postupom kontroly dát a spätného prepočítavania zistených hodnôt.

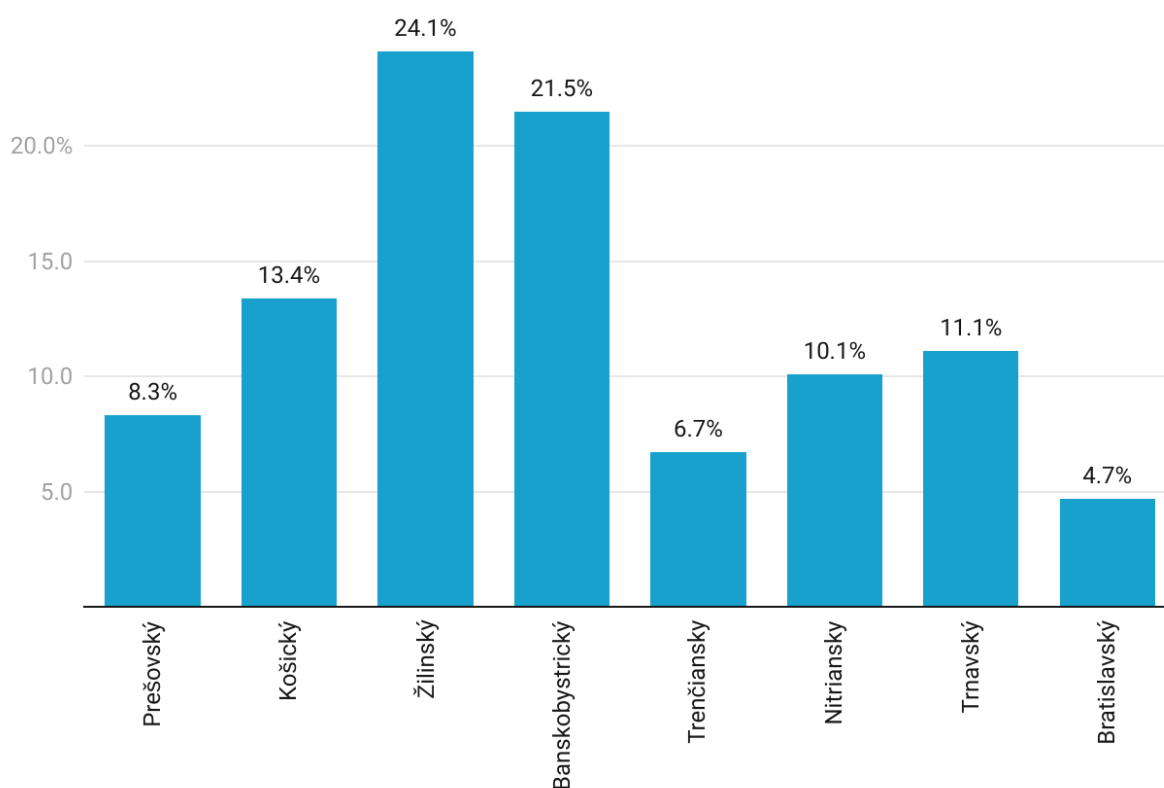
Na účely vyhodnotenia dát boli použité štatistické programy IBM SPSS verzia 26 (Statistical Product and Service Solutions), JASP (Jeffreys's Amazing Statistics Program) a JAMOVI verzia 2.2.5. Program IBM SPSS verzia 26 bol využitý pri vytváraní základného datasetu a pri analýze frekvencií, programy JASP a JAMOVI slúžili na rozbor rozloženia odpovedí vzhľadom na iné údaje a na pokročilejšie štatistické metódy. Grafy zjednodušujúce interpretáciu zistení boli dizajnované v aplikácii Datawrapper. Na dokumente bola v závere prevedená gramatická a štylistická korektúra textu.

Kto sa zúčastnil výskumu?

Prvá sekcia popisuje základné charakteristiky respondentov, ktorí sa zúčastnili druhého kola výskumu. Tieto charakteristiky boli v rámci dotazníka zisťované otázkami 3., 4., 5. a 6. Sekcia slúži na vytvorenie celkového obrazu o tom, kto sa zúčastnil druhého kola analyzovaného výskumu. Vo výskume celkovo participovalo 784 respondentov.

Dôležitou charakteristikou vzorky je jej rozloženie vzhľadom na bydlisko, respektíve príslušnosť k samosprávnemu kraju. V grafe č. 1 je prezentované percentuálne rozloženie odpovedí príslušnej položky dotazníka.

Graf č. 1: Percentuálne rozloženie odpovedí položky: „Miesto trvalého bydliska podľa príslušnosti k samosprávnemu kraju“

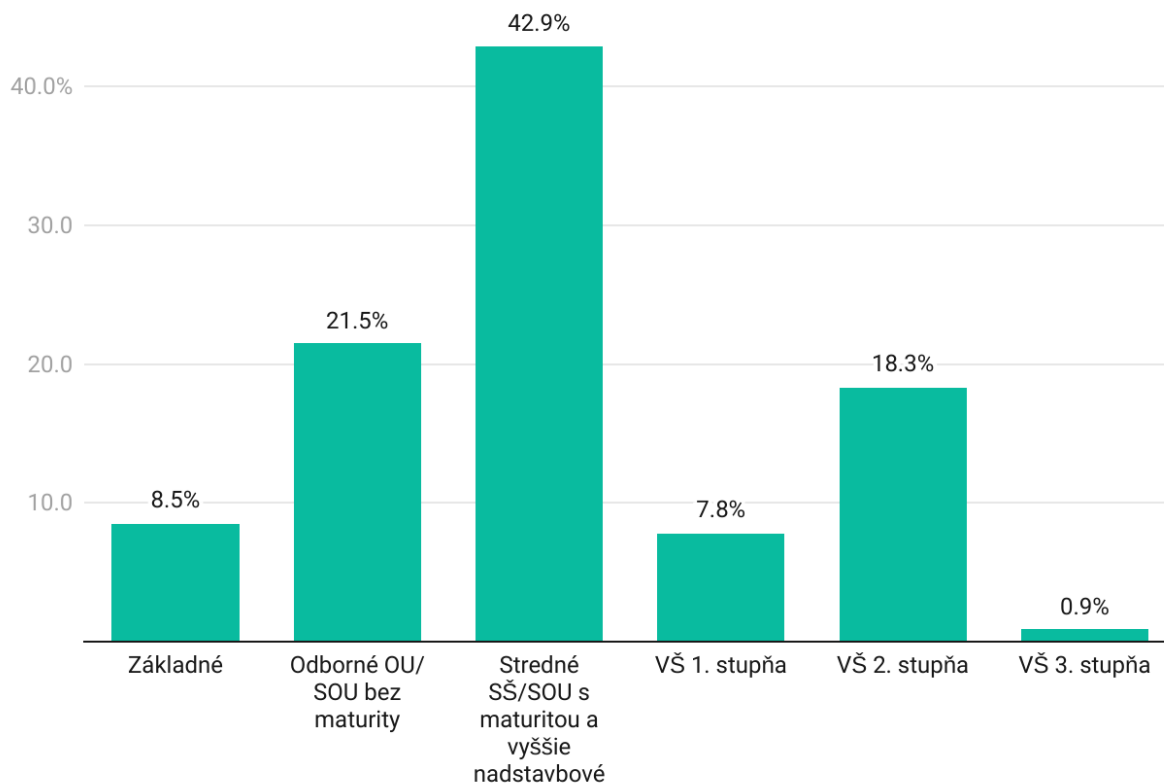

Graf č. 1 ukazuje, že najväčší počet respondentov pochádzal zo Žilinského a Banskobystrického kraja, najmenší počet z Bratislavského kraja a Trenčianskeho kraja. Napriek miernej nevyrovnanosti početnosti účastníkov v jednotlivých krajoch je zastúpenie dostatočné pre účely zmysluplnej štatistickej analýzy.

Ďalším dôležitým kritériom, ktorý dotvára obraz o celkových vlastnostiach vzorky, je najvyššie dosiahnuté vzdelanie respondentov. Táto premenná sa zisťovala 4. položkou dotazníka, ktorá bola formulovaná nasledovne: „*Vaše najvyššie dosiahnuté vzdelanie.*“

Respondenti vyberali zo šiestich možností. V grafe č. 2 je predložené percentuálne zastúpenie označených možností.

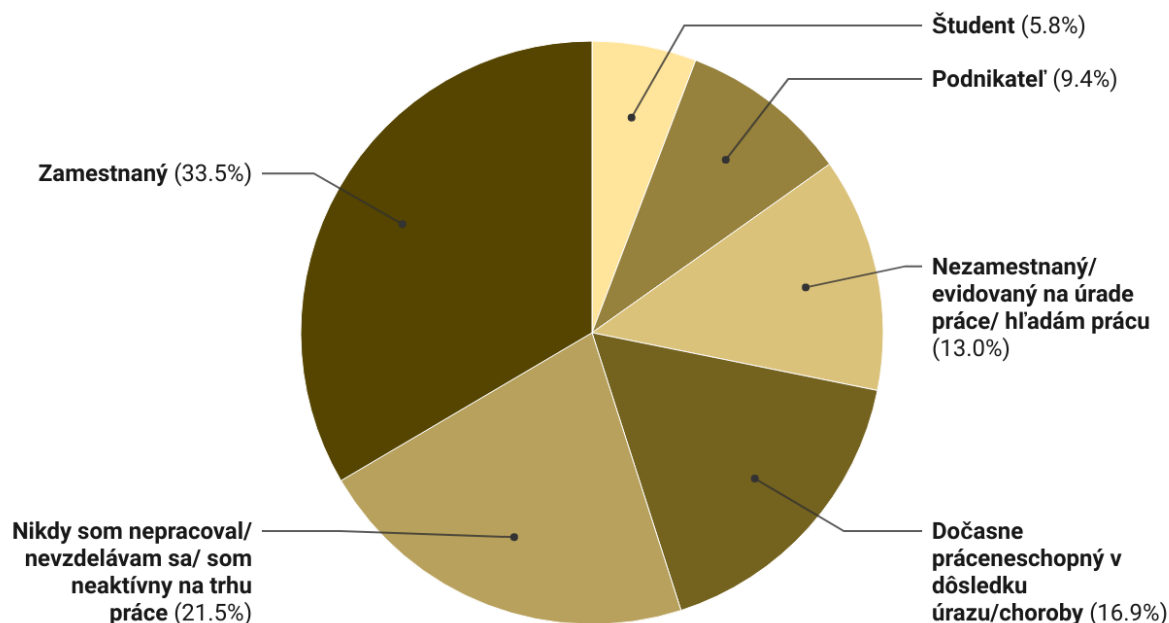
Graf č. 2: Percentuálne rozloženie odpovedí na otázku: „Vaše najvyššie dosiahnuté vzdelanie.“

Údaje v grafe č. 2 prezentujú, že vyše 40 percent respondentov ukončilo strednú školu s maturitou alebo vyššie nadstavbové vzdelanie. 8,5 percenta respondentov ukončilo základné vzdelanie, 17 percent respondentov je vysokoškolsky vzdelaných.

Na najvyššie dosiahnuté vzdelanie prirodzene nadväzuje postavenie na trhu práce. To bolo zisťované 5. otázkou dotazníka, ktorej formulácia znela: „Ktorá pozícia najlepšie zodpovedá Vášmu postaveniu na trhu práce?“ Respondenti vyberali zo šiestich možností. V grafe č. 3 prezentujeme percentuálne rozloženie označených možností.

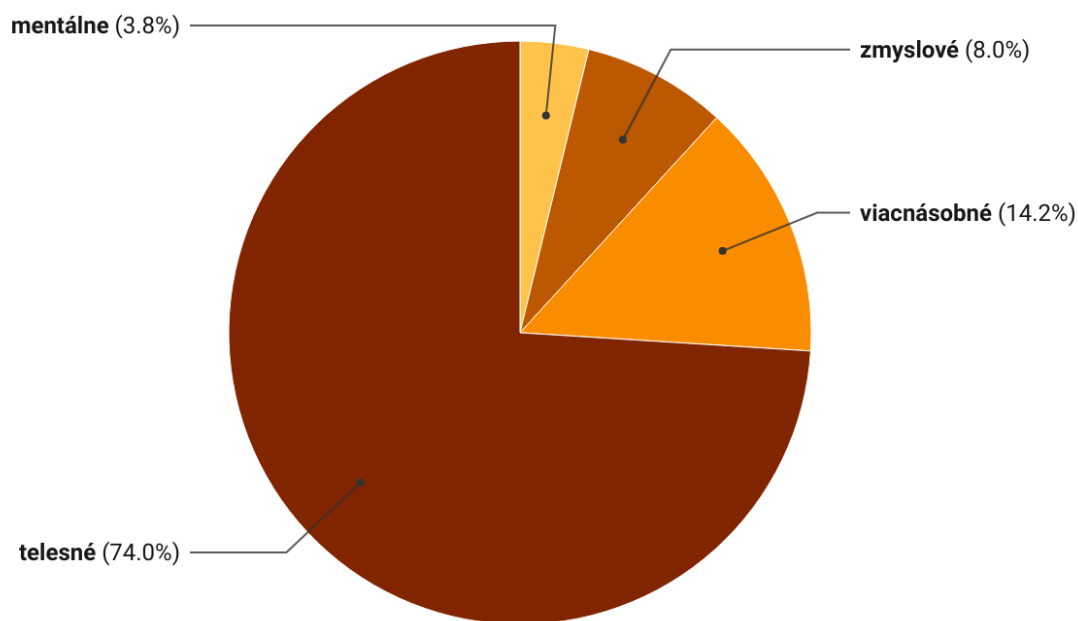
Graf č. 3: Percentuálne rozloženie odpovedí položky: „Ktorá pozícia najlepšie zodpovedá Vášmu postaveniu na trhu práce?“

Údaje z grafu č. 3 ukazujú, že najpočetnejšou skupinou respondentov z hľadiska postavenia na trhu práce je skupina *zamestnaných* (33,5 %). Druhou najpočetnejšou skupinou z uvedeného hľadiska je skupina, ktorá označila možnosť *nikdy som nepracoval/nevzdelávam sa/som neaktívny na trhu práce* (21,5 %). Nasleduje skupina *dočasne práceneschopných* (16,9 %), *nezamestnaných, ale evidovaných na úrade práce a hľadajúcich prácu* (13 %) a medzi najmenej početné skupiny patria *študenti* (5,8 %) a *podnikatelia* (9,4 %).

Posledným dôležitým kritériom, ktoré opisujeme v tejto sekcii, je zdravotný stav respondentov. Kritérium je skúmané prostredníctvom 6. položky dotazníka, ktorá je formulovaná nasledovne: „Zdravotný stav – uveďte druh, alebo rozsah Vášho zdravotného postihnutia.“ Respondenti mohli vybrať zo štyroch druhov postihnutia. Graf č. 4 reprezentuje početnosť odpovedí na danú položku.

Graf č. 4: Percentuálne rozloženie odpovedí položky: „Zdravotný stav – uveďte druh, alebo rozsah Vášho zdravotného postihnutia“

Z výsledkov grafu č. 4 je zrejmé, že podstatnú časť skúmanej vzorky tvoria respondenti s telesným postihnutím (74 %). Respondenti s viacnásobným postihnutím reprezentovali 14,2 % vzorky. Respondenti so zmyslovým (8 %) a mentálnym (3,8 %) postihnutím tvoria relatívne malú časť celkovej vzorky.

Potreba zmien k zlepšeniu života ľudí so ZP

Nasledujúca kapitola sa venuje vnímanej kvalite života zo strany OZP respondentov. V rámci nej sme sa venovali rôznym aspektom, oblastiam a životným situáciám, ktorým musia čeliť ľudia so zdravotným postihnutím. Zaujímali sme sa o ich informovanosť, pracovné príležitosti, možnosti trávenia voľného času a podobne.

Týmto oblastiam sa v dotazníku venovali primárne položky 7 až 9. V rámci 9. položky boli obsiahnuté viaceré podotázky týkajúce sa množstva rôznych oblastí spoločenského života. Budeme teda tieto zistenia prezentovať v takom poradí, v akom boli zaradené do dotazníka.

Prvou oblasťou v tomto smere bolo vnímanie užitočnosti peer poradenstva ako zdroja informácií o najrôznejších aspektoch života OZP. Keďže sa peer poradenstvo ukazuje byť užitočné aj z hľadiska medzinárodných výskumov a pri rôznych diagnózach, je tento záujem o to dôležitejší (Usman, Kadar, 2021). Takisto sa peer poradenstvo ukázalo v minulom kole dotazníka ako perspektívna a zároveň do značnej miery nevyužitá oblasť podpory pre OZP. Preto sme sa zamerali v nasledujúcej sekcii na to, ako naši respondenti vnímajú práve túto oblasť.

Otázka č. 7 mala nasledovné znenie: „Na škále sa pokúste vyjadriť, ako veľmi sa stotožňujete s týmto výrokom: Prijal by som vo svojej ťažkej situácii radu, pomoc, sprostredkovanie kontaktu s okolím, komunitou od ľudí s podobnou životnou skúsenosťou?” Na takto formulovanú otázku mohli respondenti odpovedať na 10 bodovej škále, na ktorej 1 predstavovala zamietavý pól (*vôbec sa nestotožňujem*) a 10 prijímajúci pól (*veľmi sa stotožňujem*). V tabuľke č. 2 sú uvedené počty respondentov, rovnako ako priemerné hodnoty, medián a štandardná odchýlka. Výsledky sú prezentované takisto vzhľadom k zapojeniu respondentov do projektu SME SI ROVNÍ. Týmto spôsobom sme získali prehľad o možných súvislostiach.

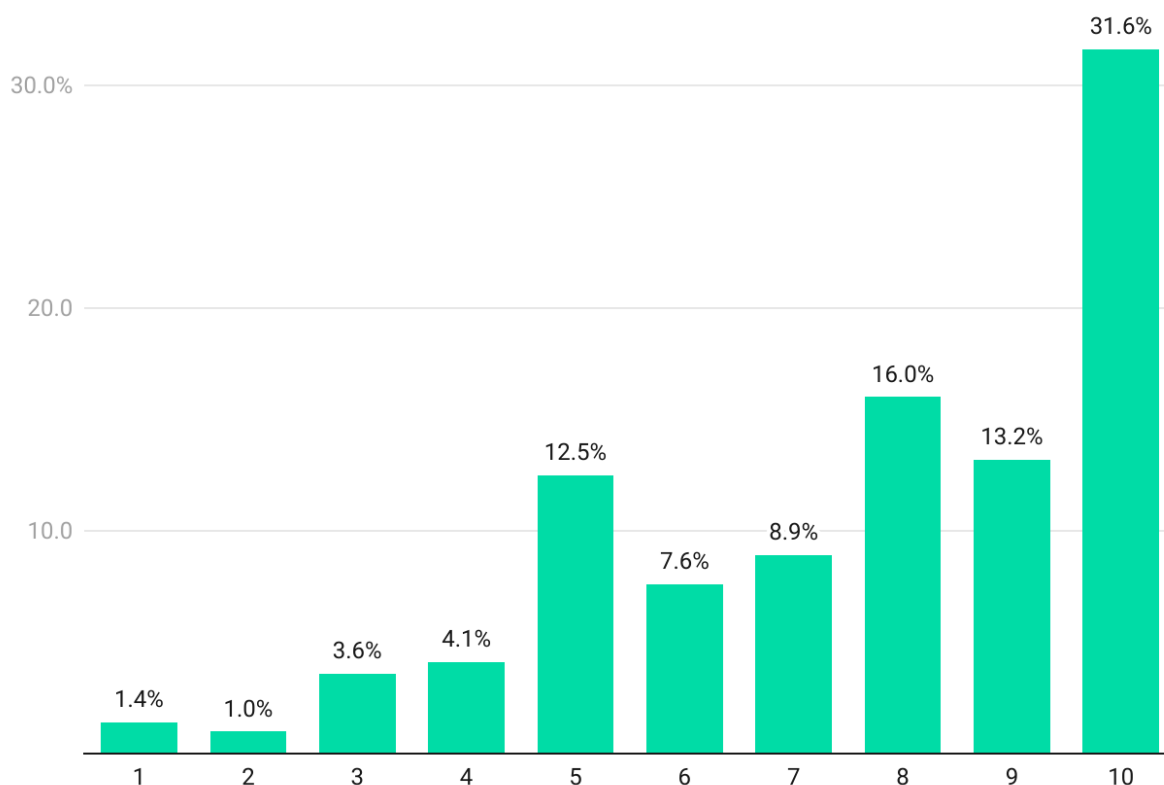
Tabuľka č. 2: Štatistické ukazovatele odpovedí na položku č. 7: „Prijal by som vo svojej ťažkej situácii radu, pomoc, sprostredkovanie kontaktu s okolím, komunitou od ľudí s podobnou životnou skúsenosťou?”

	Počet respondentov	Priemer	Medián	Štandardná odchýlka
V projekte	326	8,27	9	1,92
Mimo projektu	432	7,16	8	2,50
Celkovo	775	7,64	8	2,33

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.
www.esf.gov.sk, www.employment.gov.sk

Z prezentovaných údajov v tabuľke č. 2 vyplýva, že všetci respondenti (bez ohľadu na účasť v projekte) hodnotia peer poradenstvo ako výrazne užitočný spôsob získavania informácií, podpory alebo pomoci. Na základe účasti v projekte sa nám však podarilo identifikovať rozdiely medzi týmito skupinami. Respondenti, ktorí boli zároveň zapojení do projektu, vykazovali lepšie hodnotenie peer poradenstva než OZP mimo projektu. Avšak všetkými respondentmi je peer poradenstvo hodnotené pozitívne. V nasledujúcom grafe č. 5 zobrazujeme tieto informácie v grafickej podobe, pre všetkých respondentov.

Graf č. 5: Rozloženie odpovedí na položku č. 7: „Prijal by som vo svojej ťažkej situácii radu, pomoc, sprostredkovanie kontaktu s okolím, komunitou od ľudí s podobnou životnou skúsenosťou?“

Z grafu č. 5 je zrejmé, že najčastejšou hodnotou volenou respondentami bola 10, reprezentujúca najväčšiu mieru stotožnenia sa s položenou otázkou. Táto preferencia nám indikuje silnú a stabilnú preferenciu užitočnosti peer poradenstva.

Následne sme overili možný vzťah medzi vzdelaním a preferenciou peer poradenstva. Údaje pre tieto skupiny sú uvedené v tabuľke č. 3.

Tabuľka č. 3: Štatistické ukazovatele položky č. 7 vzhľadom na vzdelanie respondentov

najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Priemer	Medián	Štandardná odchýlka
Základné - ZŠ	7,75	8	2,29
Odborné - OU/ SOU bez maturity	7,45	8	2,42
Stredné - SŠ/SOU s maturitou a vyššie nadstavbové	7,89	8	2,22
VŠ 1. stupňa (Bc.)	7,18	8	2,30
VŠ 2. stupňa (Mgr., Ing., ...)	7,47	8	2,47
VŠ 3. stupňa (PhD.,...)	6,57	6	1,81

Na základe tabuľky č. 3 vidíme, že odpovede ostávajú podobné naprieč celým vzdelanostným spektrom našich respondentov. Jedinú významnejšiu odchýlku tvorí vysokoškolské vzdelanie tretieho stupňa. Títo respondenti prejavujú menší záujem o peer poradenstvo než respondenti s nižším vzdelaním. Takýto vzťah naznačuje, že títo respondenti cítia menšiu potrebu peer, či informačného poradenstva.

V nasledujúcej podkapitole sa venujeme znalostiam našich respondentov ohľadom možností zmysluplného trávenia času. OZP majú špecifické požiadavky, ktoré im zabráňujú vo využívaní niektorých služieb, bežne dostupných pre občanov. Preto je dôležité venovať priestor zisteniu reálnych možností a informovanosti ohľadom týchto aktivít.

Tejto oblasti sa venovala položka č. 8, s konkrétnym znením: „*Poznáte komunity alebo kluby podobne znevýhodnených osôb vo vašom okolí, ktoré sa venujú zdravému životnému štýlu, pohybu a spoločným aktivitám?*” V nasledujúcej tabuľke č. 4 sú uvedené hodnoty odpovedí vzhľadom na zapojenie respondentov v projekte.

Tabuľka č. 4: Štatistické ukazovatele odpovedí na položku č. 8: „Poznáte komunity alebo kluby podobne znevýhodnených osôb vo vašom okolí, ktoré sa venujú zdravému životnému štýlu, pohybu a spoločným aktivitám?”

	Počet respondentov	Priemer	Medián	Štandardná odchýlka
V projekte	323	1,38	1	0,486
Mimo projektu	427	1,56	2	0,498
Celkovo	767	1,48	1	0,500

Na základe takto prezentovaných údajov je vidieť, že respondenti zapojení v projekte sú omnoho lepšie informovaní o jednotlivých komunitách, než respondenti mimo projektu. Toto zistenie nám indikuje opodstatnenosť zapojenia do projektu v kontexte snáh o zvýšenie povedomia občanov so zdravotným postihnutím o dostupných možnostiach komunitného života. Táto informácia je prezentovaná v tabuľke č. 5.

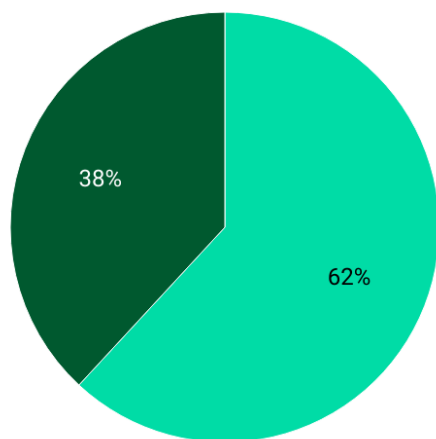
Tabuľka č. 5: Štatistické ukazovatele odpovedí na položku č. 8, vzhľadom na zapojenosť v projekte a pomer pozitívnych a negatívnych postojov

Projektová participácia	Znalosť hodnotená pozitívne	Znalosť hodnotená negatívne	Celkovo
V projekte	200 / 61,9 %	123 / 38,1 %	323/ 100 %
Mimo projektu	190 / 45,6 %	237 / 54,4 %	427/ 100 %

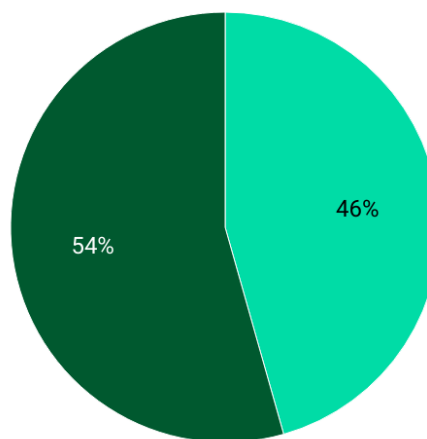
Táto informácia je prezentovaná aj vizuálne v grafe č. 6. Je zrejmé, že výrazná väčšina respondentov, ktorí boli/sú zapojení do projektu, je informovaná o komunitnom živote. U respondentov, ktorí do projektu zapojení neboli/nie sú, informovanosť klesá na hodnotu 46 %.

Graf č. 6: Rozdelenie odpovedí na položku č. 8 vzhľadom k účasti respondentov v projekte SME SI ROVNÍ

■ áno ■ nie

V projekte

Mimo projektu

Oblasti zlepšenia života v komunite osôb so zdravotným postihnutím

V nasledujúcej podkapitole sme sa zamerali na rôzne oblasti života osôb so zdravotným postihnutím. Týmto oblastiam sa v rámci dotazníka venovala pozornosť v rámci otázky č. 9 a jej podotázkami. Tieto podotázky reprezentovali 9 oblastí, ku ktorým sa respondenti mohli vyjadriť. Bol ponechaný aj priestor pre individuálne odpovede. Ku každej oblasti bola prezentovaná 10-bodová škála, na ktorej sa mohli respondenti vyjadriť. 1 znamenala pre danú oblasť negatívny, zamietavý pól (*zmena v tejto oblasti by vôbec nepomohla*), zatiaľ čo 10 predstavovala pozitívny, prijímajúci pól (*zmena v tejto oblasti by veľmi pomohla*). Výsledky pre jednotlivé oblasti budú prezentované v poradí, v akom boli uvedené v dotazníku, vzhľadom na rôzne demografické premenné v závislosti od danej položky.

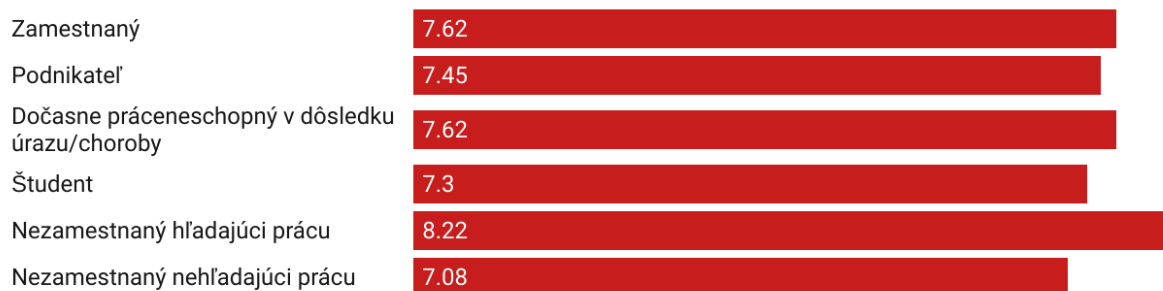
Prvou oblasťou, na ktorú sme sa zamerali, bola oblasť poradenstva a pomoci v profesijnom, resp. pracovnom živote. Túto oblasť sme skúmali prostredníctvom položky formulovanej nasledovne: **„zmena v rámci poradenstva a pomoci v profesijnom/pracovnom živote.“** V nasledujúcej tabuľke č. 6 sú uvedené hodnoty tejto položky, počet respondentov, priemer, medián a štandardná odchýlka.

Tabuľka č. 6: Štatistické ukazovatele odpovedí na položku č. 9: „zmena v rámci poradenstva a pomoci v profesijnom/pracovnom živote“

	Počet respondentov	Priemer	Medián	Štandardná odchýlka
V projekte	326	7,94	8	2,18
Mimo projektu	432	7,26	8	2,59
Celkovo	776	7,55	8	2,44

Z týchto údajov sa na prvý pohľad môže javiť, že rozdiely medzi týmito skupinami nie sú výrazné. Avšak analýza rozdielov ukázala, že prítomný rozdiel sa dá považovať za štatisticky významný. Napriek nízkej hodnote tohto rozdielu sa teda dá konštatovať, že respondenti zapojení v projekte hodnotia nutnosť zmeny v rámci poradenstva a pomoci v pracovnom živote ako naliehavejšiu. Obe skupiny však odpovedajú výrazne v prospech zmien v rámci tejto oblasti. Odpovede na túto otázku sme následne štruktúrovali vzhľadom na postavenie respondentov na trhu práce. Tieto hodnoty sú znázornené v rámci grafu 7.

Graf č. 7: Priemery odpovedí na položku č. 9: zmena v rámci poradenstva a pomoci v profesijnom/pracovnom živote, vzhľadom na postavenie na trhu práce

Z prehľadu uvedeného v grafe č. 7 je zrejmé, že hodnoty pre tieto skupiny respondentov sa pohybujú na relatívne podobných úrovniach. Jedinú výnimku tvorí výraznejší odskok nezamestnaných hľadajúcich si prácu. Jedná sa o skupinu respondentov aktívne vyvíjajúcich snahu zamestnať sa. Dá sa teda predpokladať, že informačnú nedostatočnosť v oblasti možností zamestnania najviac pociťujú tí, ktorým by dobre fungujúca informatizácia najviac pomohla, najviac by ju potrebovali a najviac ich tým pádom obmedzuje. Toto zistenie sa dá považovať za obzvlášť dôležité pri vytváraní nových rámcov pomoci.

Ďalšou oblasťou bolo skúmanie názoru respondentov na zaradenie sa do voľnočasových, resp. športových aktivít, s cieľom zlepšenia fyzickej kondície a sebaobslužných činností. Medzinárodné výskumy ukazujú, že podpora začlenenia do spoločnosti prostredníctvom aktivít rôzneho typu sa spája so zníženým množstvom depresívnych symptómov (Miyawaki a kol., 2022). Konkrétne znenie druhej časti položky č. 9 bolo nasledovné: „zmena v rámci poradenstva a pomoci pri zaradení sa do voľnočasových alebo športových aktivít zameraných na získanie fyzickej kondície a zlepšenie sebaobslužných činností.“ Štatistické ukazovatele sú uvedené v tabuľke č. 7.

Tabuľka č. 7: Štatistické ukazovatele odpovedí na položku č. 9: zmena v rámci poradenstva a pomoci pri zaradení sa do voľnočasových alebo športových aktivít zameraných na získanie fyzickej kondície a zlepšenie sebaobslužných činností

	Počet respondentov	Priemer	Medián	Štandardná odchýlka
V projekte	326	8,24	9,00	2,11
Mimo projektu	433	7,28	8,00	2,51
Celkovo	776	7,70	8,00	2,38

Prehľad v tabuľke č. 7 nám ukazuje podobné trendy pri porovnaní respondentov zapojených a nezapojených do projektu ako pri predchádzajúcej oblasti. Respondenti zapojení do projektu vykazujú vyššiu mieru potreby zmien v tejto oblasti, t. j. vyššiu mieru nespokojnosti so súčasným stavom. Odpovede všetkých respondentov nám však indikujú výraznú potrebu zmien v oblasti poradenstva a pomoci v zlepšovaní fyzickej kondície a sebaobslužných činností.

V nasledujúcom kroku sme sa pozreli na tieto dáta optikou individuálneho typu zdravotného postihnutia. Tieto údaje sú znázornené v grafickej podobe v grafe č. 8.

Graf č. 8: Priemerné hodnoty odpovedí podľa typu zdravotného postihnutia

Ako vidieť na grafe č. 8, medzi rôznymi typmi zdravotného postihnutia sa nachádzajú určité rozdiely. Najvýraznejší rozdiel je však u telesného postihnutia. Respondenti s týmto typom postihnutia uvádzajú najvyššiu potrebu zmien v tejto oblasti. V podstate sa teda jedná o zlepšovanie telesnej kondície a možností rekreačného využitia športových aktivít. Opäť sa ukazuje, že telesne postihnutí, ktorí sa najviac dostávajú do styku s touto oblasťou, ju zároveň označujú za najproblematickejšiu. Akýkoľvek posun smerom k lepšej (nielen) informačnej organizovanosti by teda znamenal pre tieto OZP citelné odbúravanie bariér v rámci dosahovania lepšej fyzickej odolnosti, ako aj vyššej samostatnosti.

Nasledujúca oblasť mala za cieľ identifikovať potrebu zmien v rámci začleňovania OZP do komunít ľudí s podobným osudom. Táto oblasť prirodzene nadväzuje na oblasť peer poradenstva. Konkrétne znenie tejto otázky je nasledovné: „*zmena v rámci pomoci a poradenstva pri začleňovaní osôb so zdravotným postihnutím do komunít ľudí s podobným osudom.*“ Štatistické ukazovatele odpovedí pre túto oblasť sú uvedené v tabuľke č. 8, vzhľadom na účasť respondentov v projekte.

Tabuľka č. 8: Štatistické ukazovatele odpovedí na položku č. 9: „zmena v rámci pomoci a poradenstva pri začleňovaní osôb so zdravotným postihnutím do komunít ľudí s podobným osudom.“

	Počet respondentov	Priemer	Medián	Štandardná odchýlka
V projekte	326	7,90	8	2,24
Mimo projektu	432	7,11	8	2,70
Celkovo	775	7,45	8	2,54

Rozdiely vyplývajúce z tabuľky č. 8 sa neukázali ako štatisticky významné, čo nám umožňuje do ďalších analýz zapojiť všetkých respondentov. Pri hľadaní ďalších súvislostí sme sa opäť pozreli cez optiku typu zdravotného postihnutia. Tieto údaje sú v grafickej podobe zobrazené v grafe č. 9.

Graf č. 9: Priemerné hodnoty odpovedí vzhľadom na typ zdravotného postihnutia

Na základe grafu č. 9 môžeme predpokladať, že sa nám opakuje situácia z predchádzajúcej oblasti. Opäť sa totiž ukazuje, že najväčšia miera pociťovania nutnosti zmien je prítomná u telesne postihnutých, ktorí majú objektívne najväčšie problémy so zapojením sa do bežných komunitných aktivít.

Ďalšia oblasť sa venovala pociťovanej nutnosti debarierizácie a zvyšovaniu dostupnosti verejných priestorov a budov. Na tieto aspekty sa zameriavala 4. podotázka 9. položky, s konkrétnym znením: „*zmena v rámci debarierizácie verejných priestorov a budov.*” Štatistické ukazovatele odpovedí v tejto oblasti sú uvedené v tabuľke č. 9, vzhľadom na účasť respondentov v projekte.

Tabuľka č. 9: Štatistické ukazovatele odpovedí na oblasť debarierizácie verejných priestorov a budov

	Počet respondentov	Priemer	Medián	Štandardná odchýlka
V projekte	324	8,68	10	2,13
Mimo projektu	429	8,04	9	2,44
Celkovo	763	8,28	10	2,36

Pri pohľade na údaje v tabuľke č. 9 sa ukazuje, že potreba zmien v oblasti debarierizácie spoločnosti je pociťovaná ako výrazná bez ohľadu na účasť respondentov v projekte. Avšak rozdiel, ktorý sa medzi nimi nachádza, sa považuje za štatisticky významný; čiže respondenti zapojení v projekte pociťujú o niečo výraznejšiu potrebu zmeny v oblasti debarierizácie.

Celkové priemerné hodnoty (10 ako najčastejšie volená hodnota) nám indikujú výrazné vnímanie bariér v spoločnosti všetkými respondentami so zdravotným postihnutím.

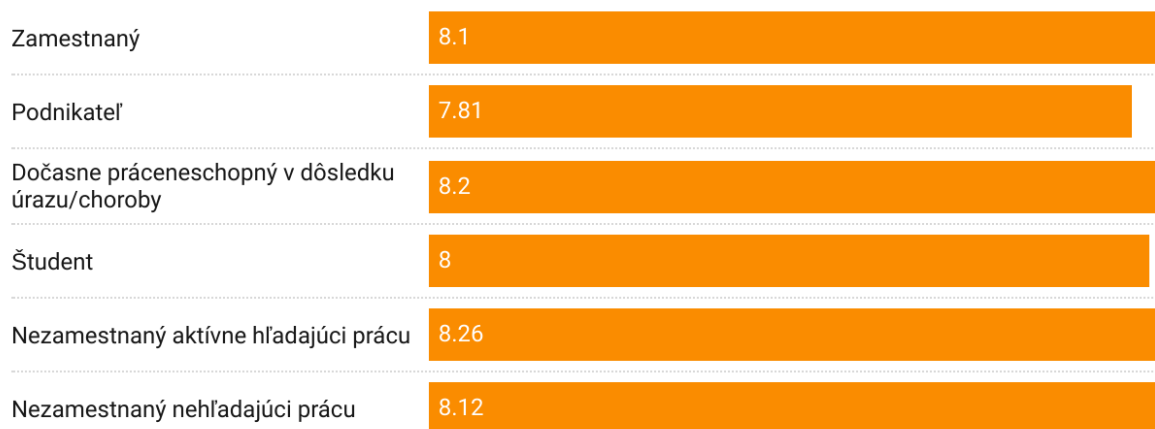
Sociálnym aspektom a solidarite s OZP sa venovala ďalšia oblasť. Respondenti boli na tieto súvislosti dotazovaní v rámci 5. podoblasti položky č. 9, konkrétne: „väčšia solidarita zdravej populácie s osobami so zdravotným postihnutím.“ Hodnoty tejto položky sú uvedené v tabuľke č. 10.

Tabuľka č. 10: Štatistické ukazovatele odpovedí na položku č. 9: „väčšia solidarita zdravej populácie s osobami so zdravotným postihnutím.“

	Počet respondentov	Priemer	Medián	Štandardná odchýlka
V projekte	323	8,40	9	1,82
Mimo projektu	430	7,91	8	2,26
Celkovo	764	8,11	9	2,09

V tabuľke č. 10 môžeme vidieť, že sa nám potvrdzuje trend o väčšej citlivosti respondentov zapojených do projektu oproti tým, ktorí v projekte zaradení nie sú. Rozdiel medzi týmito dvoma skupinami je štatisticky významný. Za účelom hlbšej analýzy sme sa pozreli na túto informáciu optikou postavenia na trhu práce. Toto porovnanie je vizuálne zobrazené v grafe č.10.

Graf č. 10: Porovnanie priemerných hodnôt odpovedí na oblasť solidarity s OZP, vzhľadom na postavenie na trhu práce

Na základe týchto údajov sa dá predpokladať, že postavenie na trhu práce nemá významný vzťah s vnímaním potreby zmien v rámci zvýšenia solidarity s OZP. Jediný výraznejší rozdiel predstavujú nižšie hodnoty u skupiny OZP s podnikateľským zázemím. Keďže podnikatelia sú vnímaní ako viac sebestační oproti zvyšným skupinám, môžu pripisovať menšiu dôležitosť práve zvýšeniu solidarity a akceptácie zo strany majoritnej spoločnosti. Bez štatistickej významnosti rozdielu sa však dá hovoriť jedine o náznakoch takéhoto vzťahu.

Nasledujúca oblasť sa venovala pociťovaním potrebám zmien v rovine zvýšenia starostlivosti a záujmu o OZP na úrovni jednotlivých miest a obcí. Konkrétna oblasť bola charakterizovaná nasledovne: „väčšia starostlivosť a záujem miest a obcí o riešenie problémov osôb so zdravotným postihnutím.“ Štatistické hodnoty tejto odpovede sú uvedené v tabuľke č. 11.

Tabuľka č. 11: Štatistické ukazovatele odpovedí na položku č. 9: „väčšia starostlivosť a záujem miest a obcí o riešenie problémov osôb so zdravotným postihnutím“

	Počet respondentov	Priemer	Medián	Štandardná odchýlka
V projekte	327	8,74	10	1,94
Mimo projektu	432	8,43	9	2,08
Celkovo	770	8,55	10	2,03

Na základe uvedených informácií v tabuľke č. 11 môžeme konštatovať, že obe skúmané skupiny pociťujú výraznejšiu potrebu zmien v oblasti zapájania miest a obcí. Táto potreba je vnímaná ešte o niečo urgentnejšie zo strany respondentov zapojených v projekte, s prítomným štatisticky výraznejším rozdielom.

Za účelom hlbšej analýzy sme sa na túto problematiku pozreli vzhľadom na kraje Slovenska. Tieto údaje sme vizualizovali do podoby grafu č. 11.

Graf č. 11: Priemerné hodnoty odpovedí na položku č. 9: „väčšia starostlivosť a záujem miest a obcí o riešenie problémov osôb so zdravotným postihnutím, vzhľadom na kraje Slovenska“

Na grafe č. 11 sú uvedené priemerné hodnoty odpovedí pre jednotlivé kraje. Najnižšia priemerná hodnota je dosiahnutá v Trenčianskom kraji. Mohlo by to znamenať, že respondenti z Trenčianskeho kraja pociťujú najnižšiu potrebu zmien v rámci solidarity k OZP, t. j. sú najspokojnejší so súčasným stavom. Keďže však veľkosť rozdielu nepresiahla štatistickú významnosť, môžeme hovoriť jedine o náznakoch takéhoto vzťahu.

Nasleduje oblasť podpory štátu v oblasti sociálnych služieb pre rôzne aspekty života občanov so zdravotným znevýhodnením. Táto oblasť bola skúmaná v rámci dotazníka nasledujúcou položkou: „väčšia podpora od štátu v oblasti sociálnych služieb.“ Štatistické údaje k tejto položke uvádzame v tabuľke č. 12.

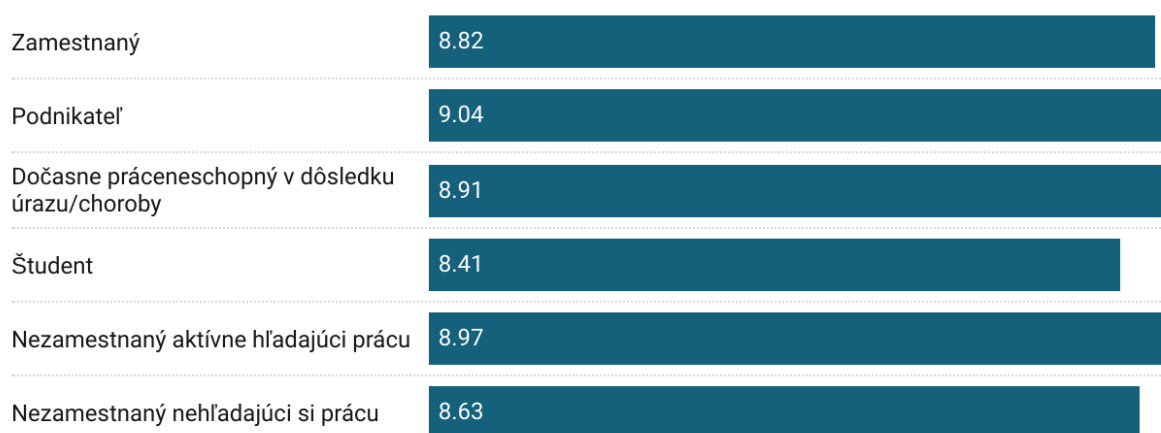
Tabuľka č. 12: Štatistické ukazovatele odpovedí na otázku č. 9: „väčšia podpora od štátu v oblasti sociálnych služieb“

	Počet respondentov	Priemer	Medián	Štandardná odchýlka
V projekte	327	8,86	10	2,0
Mimo projektu	431	8,81	10	1,91
Celkovo	769	8,82	10	1,97

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.
www.esf.gov.sk, www.employment.gov.sk

Tabuľka č. 12 nám ukazuje, že bez ohľadu na účasť respondentov v projekte považujú všetci respondenti podporu štátu v oblasti sociálnych služieb za oblasť vhodnú pre zrealizovanie veľmi výrazných zmien. Toto poznanie nám potvrdzuje medzinárodný trend v tejto oblasti, kde sa kladie zvýšený dôraz na kvalitu poskytovaných služieb (Keyes a kol., 2015). Rozdiely neboli štatisticky významné. Rozhodli sme sa preto pozrieť bližšie na súvislosť postavenia na trhu práce s touto oblasťou. Predpokladáme, že rôzne postavenie na trhu práce a s tým súvisiace finančné zabezpečenie môže hrať úlohu v týchto postojoch. Porovnanie týchto hodnôt je zobrazené v grafe č. 12.

Graf č. 12: Priemery odpovedí na položku č. 9: „väčšia podpora od štátu v oblasti sociálnych služieb“, vzhľadom na postavenie na trhu práce

Analýzou rozdielov prezentovaných v grafe č. 12 sa ukázalo, že prítomné rozdiely nevykazujú štatistickú významnosť. V takomto prípade sa dá tvrdiť, že bez ohľadu na postavenie na trhu práce všetci respondenti pociťujú výraznú potrebu zmien v oblasti fungovania sociálneho systému na Slovensku.

Ďalšia oblasť spadá do kategórie sociálnej a spoločenskej atmosféry, ktorej musia čeliť OZP. Konkrétne znenie tejto podotázky je nasledovné: „*zlepšenie postoja ľudí z okolia k osobám so zdravotným postihnutím.*” Štatistické ukazovatele tejto položky sú uvedené v tabuľke č. 13.

Tabuľka č. 13: Štatistické ukazovatele odpovedí na položku č. 9: „zlepšenie postoja ľudí z okolia k osobám so zdravotným postihnutím“

	Počet respondentov	Priemer	Medián	Štandardná odchýlka
V projekte	325	8,22	9	1,86
Mimo projektu	431	8,13	9	2,12
Celkovo	767	8,16	9	2,02

V tejto oblasti podľa prezentovaných údajov nedochádza ku štatisticky významným rozdielom vo vzťahu k zapojenosti do projektu. Dá sa teda povedať, že bez ohľadu na zapojenosť v projekte cítia respondenti rovnakú potrebu zmeny v tom, ako ich vnímajú ľudia z okolia. Pre hlbšie porozumenie sme sa rozhodli tieto hodnoty ešte overiť a porovnať pre rozdielne typy zdravotného postihnutia. Výsledky tohto porovnania sú zobrazené v grafe č. 13.

Graf č. 13: Priemerné hodnoty odpovedí na položku č. 9: „zlepšenie postoja ľudí z okolia k osobám so zdravotným postihnutím“, vzhľadom na typ telesného postihnutia

V grafe č. 13 prezentujeme rozdiely medzi priemernými odpoveďami na položku č. 9. Keďže v tomto ohľade takisto nedochádza k významným rozdielom, môžeme konštatovať, že všetci respondenti pociťujú potrebu zmeny v oblasti medziľudských vzťahov ako veľmi výraznú.

Poslednou špecifickou oblasťou, ktorej sa v rámci prieskumu venovala pozornosť, bola pociťovaná potreba zmien v rámci podpory, vylepšenia a udržania bytových podmienok OZP. Položka skúmajúca túto oblasť mala nasledovné znenie: „zlepšenie životných podmienok na bývanie pre osoby so zdravotným postihnutím.“ Štatistické ukazovatele odpovedí na túto otázku sú uvedené v tabuľke č. 14.

Tabuľka č. 14: Štatistické ukazovatele odpovedí na položku č. 9: „zlepšenie životných podmienok na bývanie pre osoby so zdravotným postihnutím“

	Počet respondentov	Priemer	Medián	Štandardná odchýlka
V projekte	326	8,82	10	1,86
Mimo projektu	429	8,49	9	2,11
Celkovo	766	8,61	10	2,04

Veľkosti rozdielov medzi týmito skupinami (tabuľka č. 14) nám umožňujú zhodnotiť rozdiely ako štatisticky významné. Opäť sa ukazuje, že respondenti zapojení do projektu vnímajú potrebu zmien v tejto oblasti ako mierne výraznejšiu. Rozhodli sme sa túto informáciu opäť porovnať aj s typom zdravotného postihnutia, keďže požiadavky na bývanie môžu byť rôzne pre odlišné typy zdravotného postihnutia. Toto porovnanie je zobrazené na grafe č. 14.

Graf č. 14: Priemery odpovedí na položku č. 9: „zlepšenie životných podmienok na bývanie pre osoby so zdravotným postihnutím, vzhľadom na typ zdravotného postihnutia“

V grafe č. 14 sú prezentované veľkosti rozdielov medzi občanmi s rôznym zdravotným postihnutím. Analýza týchto rozdielov preukázala, že sa medzi skupinami nachádzajú štatisticky významné rozdiely. Výrazne, ako najviac deficitnú, považujú oblasť podpory bytových podmienok OZP respondenti s telesným zdravotným postihnutím. Tento poznatok je logický, keďže telesné postihnutia si vyžadujú najväčšie úpravy vo fyzickej debarierizácii priestoru, ako aj úprav s tým spojených.

Poslednou oblasťou v rámci 9. položky nebola špecifická oblasť, ale respondenti mali možnosť vpísať vlastnú odpoveď, resp. oblasť, v ktorej zmenu pociťujú ako dôležitú. Bola prevedená obsahová analýza týchto odpovedí, ktorou sme dospeli k 11 kategóriám zahrňujúcim

v sebe tieto odpovede. Tieto kategórie sú prezentované v tabuľke č. 15, spolu so základnými početnosťami.

Tabuľka č. 15: Kategórie špecifickej pomoci a ich percentuálne zastúpenie

	počet	percentuálne zastúpenie
pracovné príležitosti	7	15,6 %
zvýšenie všeobecnej dostupnosti služieb	3	6,7 %
asistencia v školách a na pracovisku	2	4,4 %
zvýšená zdravotná starostlivosť	2	4,4 %
zefektívnenie fungovania sociálneho systému	12	26,7 %
pracovné kompenzácie, mzdy	1	2,2 %
integrácia informácií o dostupných službách	5	11,1 %
dostupnejšie benefity ťzp ŤZP	6	13,3 %
voľnočasové aktivity	1	2,2 %
prijatie zo strany majority	2	4,4 %
viac vnútornej sily	4	8,9 %

Poskytnutý prehľad o pociťovaných nedostatkoch nám poskytuje základné informácie k tejto problematike. Potvrdzujú sa nám poznatky z predchádzajúcich analýz, kde najväčší problém pociťujú respondenti v oblasti efektívnosti fungovania sociálneho systému.

Sociálna práca ako forma získania informácií, poradenstva a konzultácií

V rámci tejto kapitoly sme skúmali rôzne aspekty sociálnej práce. Respondenti mali možnosť odpovedať na rôzne oblasti, vrátane vnímania rôznych foriem sociálnej práce. Do tejto časti dotazníka spadali položky 10 a 11. V rámci tejto oblasti sme sa teda sústredili na sociálnu prácu, jej vnímanie, rôzne formy a využitie.

Výsledky sú prezentované vzhľadom na zapojenie respondentov do projektu SME SI ROVNÍ. Týmto základným porovnaním sa snažíme získať prehľad o potenciálnom vplyve zapojenia v projekte na vnímanie sociálnej práce a jej využiteľnosti.

Ako prvé prezentujeme vnímanie terénnej formy sociálnej práce respondentmi. Touto témou sa primárne zaoberá položka č. 10. Konkrétne znenie tejto položky je nasledovné: „Na škále uveďte, do akej miery Vám vyhovuje terénna sociálna práca ako forma získania informácií, poradenstva, konzultácií (t. j. stretnutie na neformálnej úrovni, v priestore, ktorý je Vám prirodzený a príjemný, individuálne dohodnutý, kam prichádzate obaja - Vy aj ten, kto Vám informácie poskytuje).”

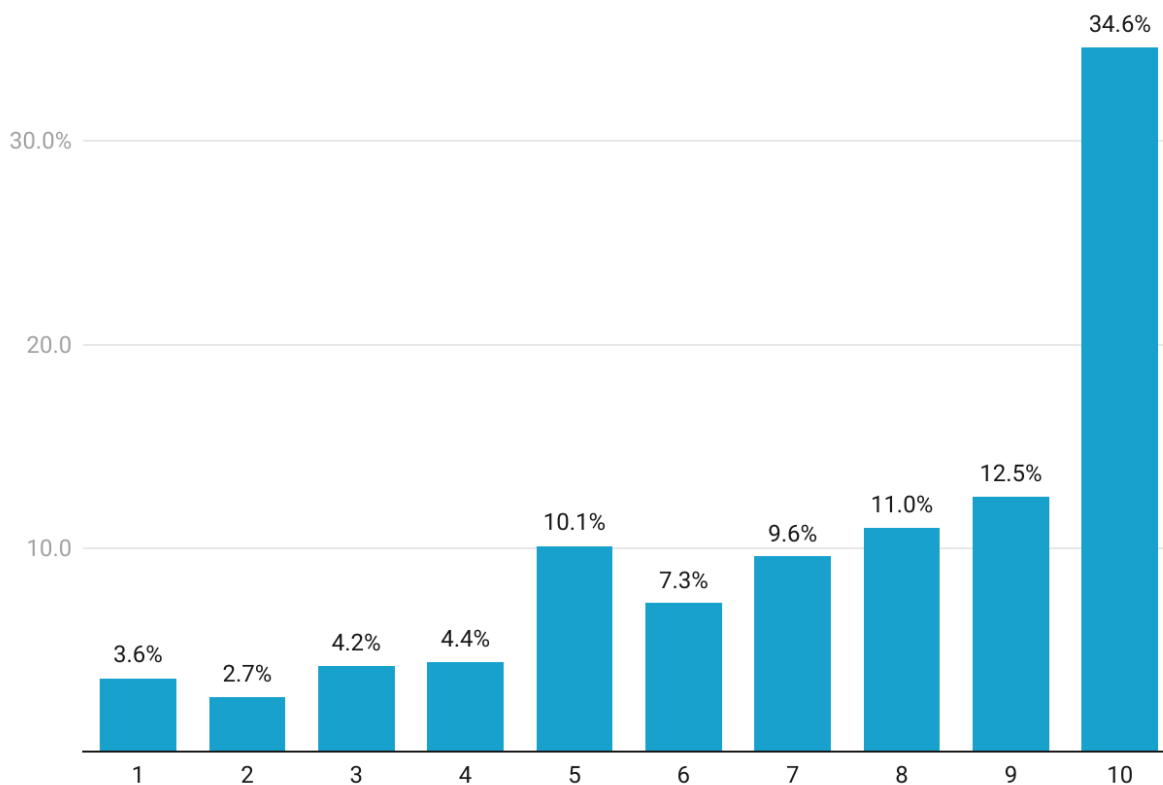
V tabuľke č. 16 sú uvedené počty respondentov, ktorí odpovedali na túto otázku, rovnako ako aj základné parametre väčšinových odpovedí. Ako bolo spomínané, výsledky sú uvádzané samostatne pre respondentov z radov OZP zapojených do projektu a pre tých, ktorí v ňom zapojení nie sú. Odpoveď 0 pri tejto odpovedi reprezentuje nespokojnosť, zatiaľ čo 10 znamená úplnú spokojnosť.

Tabuľka č. 16: Štatistické ukazovatele odpovedí na položku č. 10: „do akej miery Vám vyhovuje terénna sociálna práca ako forma získania informácií, poradenstva, konzultácií?“

	Počet respondentov	Priemer	Medián	Štandardná odchýlka
V projekte	327	8,80	10	1,72
Mimo projektu	432	6,47	7	2,79
Celkovo	759	7,47	8	2,65

Pri pohľade na tieto údaje v tabuľke č. 16 je zjavné, že odpovede pre všetkých respondentov sa pohybujú pri pozitívnom hodnotení terénnej sociálnej práce. Priemer hodnôt predstavuje výraznejšie pozitívne hodnotenie užitočnosti. Pri pohľade na jednotlivé skupiny sa však ukazuje významný rozdiel. Respondenti v rámci projektu odpovedali výrazne pozitívnejšie oproti respondentom nezúčastneným v projekte. Nižšia štandardná odchýlka nám indikuje takisto konzistentnejšie pozitívne hodnotenie v rámci respondentov zapojených v projekte. Toto zistenie umožňuje predpokladať, že respondenti v projekte majú pozitívnejší vzťah k terénnej sociálnej práci, zatiaľ čo u respondentov nezapojených v projekte sa toto hodnotenie približuje k stredovým, t. j. neutrálnym hodnotám. Pre presnejšiu predstavu ohľadom všetkých respondentov uvádzame tieto údaje aj v grafickej podobe, v rámci grafu č. 15.

Graf č. 15: Percentuálne rozdelenie odpovedí na položku č. 10

Z grafu č. 15 je zjavné, že napriek rozdielom v rámci jednotlivých skupín stále prevažuje výraznejšie pozitívne hodnotenie terénneho aspektu sociálnej práce. Najčastejšie vybranou odpoveďou bola jednoznačne 10, prezentujúca najvyššiu spokojnosť s touto formou sociálnej práce.

V nasledujúcej položke sme sa opäť zaoberali iným aspektom sociálnej práce, konkrétne ambulantnou sociálnou prácou. V tomto ponímaní bola ambulantná sociálna práca definovaná

ako stretnutie v informačnom centre, kancelárii, kam prichádzajú respondenti OZP. Tejto problematike bola venovaná položka č. 11, s konkrétnym znením: „Na škále uveďte, do akej miery Vám vyhovuje ambulantná sociálna práca ako forma získania informácií, poradenstva, konzultácií.” Prehľad odpovedí na túto položku je uvedený v tabuľke č. 17, s ohľadom na zapojenie sa do projektu.

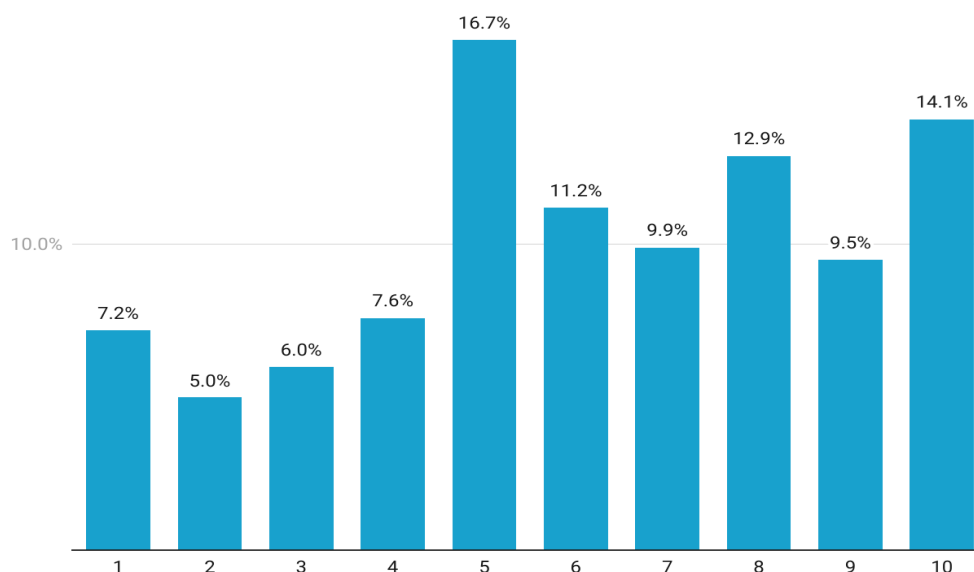
Tabuľka č. 17: Štatistické ukazovatele odpovedí na položku č. 11: „Do akej miery Vám vyhovuje ambulantná sociálna práca ako forma získania informácií, poradenstva, konzultácií?“

	Počet respondentov	Priemer	Medián	Štandardná odchýlka
V projekte	325	6,33	7,00	2,65
Mimo projektu	430	6,00	6,00	2,73
Celkovo	755	6,15	6,00	2,70

Z informácií uvedených v tabuľke č. 17 vyplýva, že napriek pokračujúcemu pozitívnemu hodnoteniu ambulantného aspektu sociálnej práce dochádza k významnému posunu smerom k neutrálnemu stredu škály. Pri tejto položke takisto nenachádzame štatisticky významný rozdiel medzi respondentami zapojenými a nezapojenými v projekte. Môže to teda znamenať, že všetci respondenti, bez ohľadu na zapojenie sa v projekte, hodnotia ambulantnú formu sociálnej práce ako menej vyhovujúcu. Dané položky špecifikujú tieto oblasti vo vzťahu k získavaniu informácií, poradenstva a konzultáciám. V tomto kontexte sa teda dá povedať, že respondenti vidia väčšiu hodnotu pri získavaní informácií v terénnej ako v ambulantnej forme sociálnej práce.

Keď si toto zistenie dáme do vzťahu s OZP, ich často obmedzenou hybnosťou, zvýšeným vnímaním bariérovosti a celkovo náročnou logistikou presunu, je takýto obraz celkom prirodzený. Pre jednoduchšiu vizualizáciu dát prinášame tieto údaje aj v grafickej podobe, v grafe č. 16.

Graf č. 16: Percentuálne rozdelenie odpovedí na položku č. 11

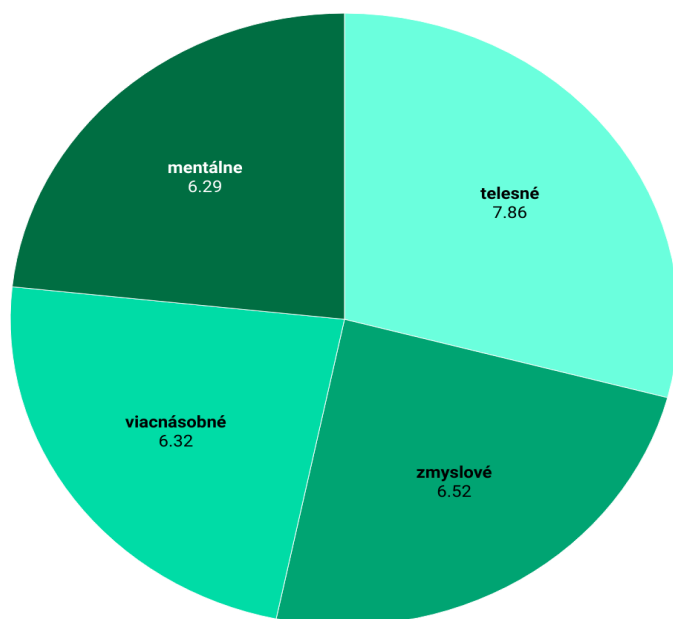
V predchádzajúcej analýze bola naznačená možná súvislosť medzi mobilitou a preferenciou terénnej sociálnej práce. Preto sme sa rozhodli porovnať položku č. 10 („do akej miery Vám vyhovuje terénna sociálna práca ako forma získania informácií, poradenstva, konzultácií?“) oproti získanej informácii ohľadom charakteru zdravotného postihnutia. Tieto údaje sú prezentované v nasledujúcej tabuľke č. 18.

Tabuľka č. 18: Štatistické ukazovatele odpovedí na položku č. 10 vzhľadom na typy zdravotného postihnutia respondentov

zdravotný stav	priemer	medián	štandardná odchýlka
zmyslové	6,52	7	2,48
telesné	7,86	9	2,50
mentálne	6,29	6	2,79
viacnásobné	6,32	7	2,99

Tieto hodnoty nám ukazujú, že respondenti s telesným postihnutím preferujú viac terénnu sociálnu prácu než respondenti s inými typmi zdravotného postihnutia. Dokresľuje nám to teda obraz o potrebnosti terénnej sociálnej práce, hlavne pre OZP s výraznejšími obmedzeniami v mobilite. Keď tento poznatok dáme do súvislosti s faktom, že viac než 70 % našej vzorky tvoria OZP s telesným postihnutím, ukazuje sa táto forma sociálnej práce ako obzvlášť dôležitá. Pre prehľadnejšiu vizualizáciu dát uvádzame tieto údaje aj v grafickej podobe (graf č. 17).

Graf č. 17: Percentuálne rozdelenie odpovedí na položku č. 10 vzhľadom na typy zdravotného postihnutia

Spokojnosť s účasťou v projekte SME SI ROVNÍ

Posledná sekcia dokumentu vyhodnocuje odpovede na otázky č. 12., 13., 14., 15., 16. a 17. Sústreďuje sa na mieru informovanosti o projekte, zdroje informovanosti, zapojenie do projektu, zlepšenie kvality života účasťou v projekte, pomoc, ktorú projekt poskytol v rôznych oblastiach života a nakoniec odporúčanie účasti v projekte. Sekcia ponúka komplexnú a ucelenú predstavu o fungovaní projektu a o vplyve, ktorý projekt (prostredníctvom práce motivátorov) má na jeho účastníkov.

Informovanosť o projekte SME SI ROVNÍ

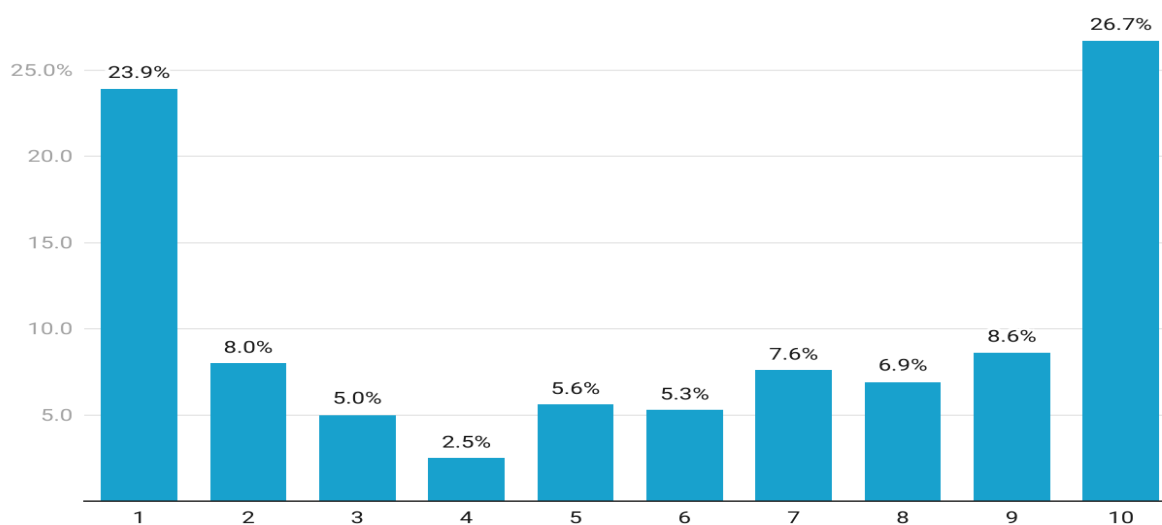
Informovanosť o projekte SME SI ROVNÍ bola zisťovaná otázkou: „Na škále uveďte, do akej miery ste informovaní o projekte SME SI ROVNÍ, resp. o centrách včasnej pomoci motivátorov?“ Respondenti mali možnosť odpovedať na 10 stupňovej škále, pričom odpoveď 1 predstavovala *vôbec nie som informovaný/á*, odpoveď 10 predstavovala *som veľmi dobre informovaný/á*. Na danú otázku odpovedalo 767 respondentov z celkového počtu 784. V tabuľke č. 19 uvádzame priemer, medián a štandardnú odchýlku odpovedí.

Tabuľka č. 19: Štatistické ukazovatele k otázke: „Na škále uveďte, do akej miery ste informovaní o projekte SME SI ROVNÍ, resp. o centrách včasnej pomoci motivátorov?“

Odpovedalo	Priemer	Medián	Štandardná odchýlka
767 z 784	5,78	6	3,63

Priemer odpovedí dosahoval hodnotu 5,78, čo môžeme považovať za mierny nadpriemer. Pre bližšie a presnejšie informácie prezentujeme tiež rozloženie odpovedí na analyzovanú otázku.

Graf č. 18: Percentuálne rozloženie odpovedí na otázku: Na škále uveďte, do akej miery ste informovaní o projekte SME SI ROVNÍ, resp. o centrách včasnej pomoci motivátorov?

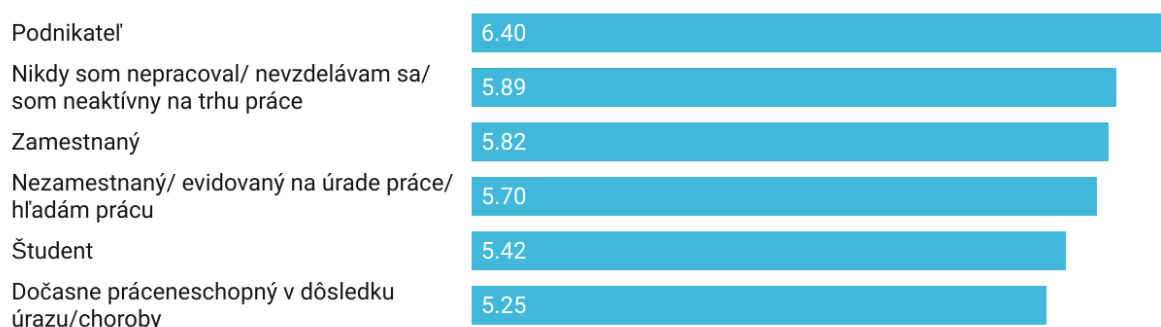
Pri pohľade na rozloženie odpovedí je zrejmé, že najvyšší podiel odpovedí spadalo do možností 1 a 10, čo znamená, že vyše polovica respondentov bola oboznámená buď veľmi dobre, alebo nebola oboznámená vôbec. Značné rozdiely v informovanosti sme zaznamenali u respondentov v jednotlivých krajoch. Graf č. 19 tieto rozdiely vizuálne približuje.

Graf č. 19: Rozdiely v informovanosti v jednotlivých krajoch

Najvyššiu informovanosť o projekte sme namerali v Prešovskom, Trenčianskom a Košickom kraji. Naopak, informovanosť v Banskobystrickom kraji v porovnaní s ostatnými krajinami sa javí ako pomerne slabá. Celkovo hodnotíme, že informovanosť o projekte v rámci Slovenska je nevyrovnaná. V grafe č. 20 uvádzame rozdiely v informovanosti vzhľadom na postavenie na trhu práce.

Graf č. 20: Rozdiely v informovanosti vzhľadom na postavenie na trhu práce

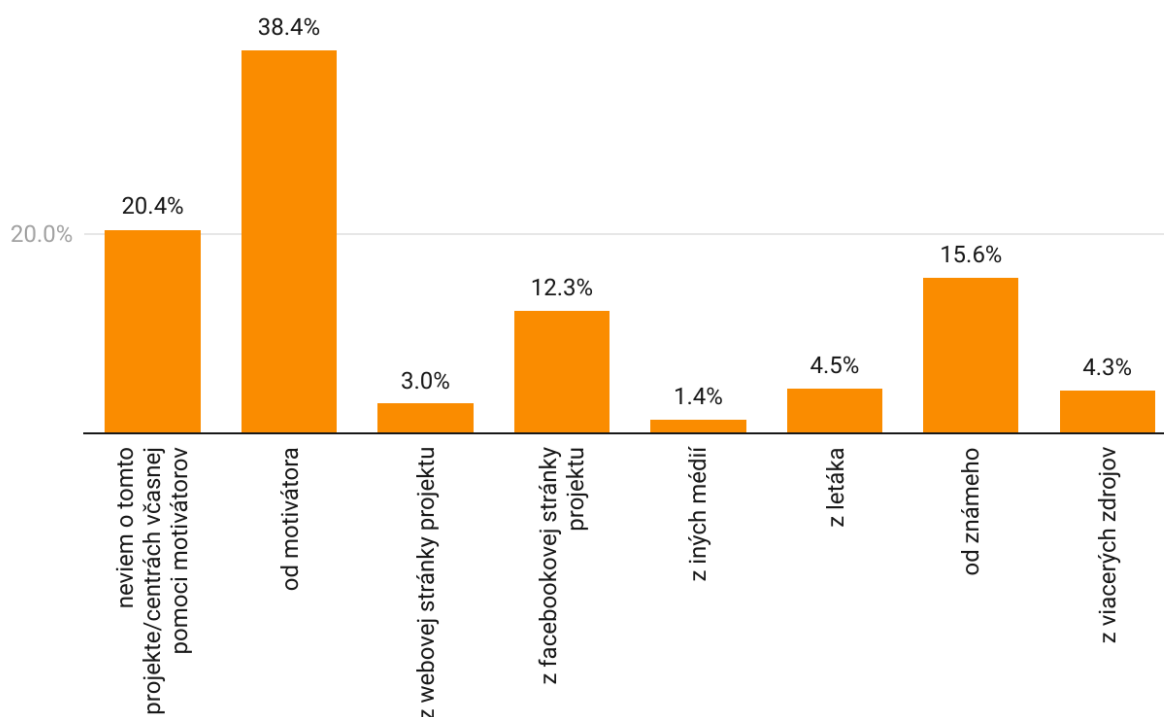

Rozdiely v tomto kritériu nie sú výrazné. Skupina podnikateľov vykazovala mierne vyššiu informovanosť, medzi ostatnými skupinami sme neidentifikovali signifikantné rozdiely.

Zdroje informovanosti o projekte SME SI ROVNÍ

Zdroje informovanosti o projekte boli zisťované otázkou: Odkiaľ ste sa dozvedeli o projekte SME SI ROVNÍ, resp. o centrách včasnej pomoci motivátorov? Respondenti mali možnosť odpovedať 7 možnosťami, v prípade, že odpovedali na viacero možností, sme danú odpoveď zaradili do samostatnej kategórie, z *viacerých zdrojov*. Graf č. 21 uvádza percentuálne rozloženie odpovedí na danú otázku.

Graf č. 21: Percentuálne rozloženie odpovedí na otázku: „Odkiaľ ste sa dozvedeli o projekte SME SI ROVNÍ, resp. o centrách včasnej pomoci motivátorov?“

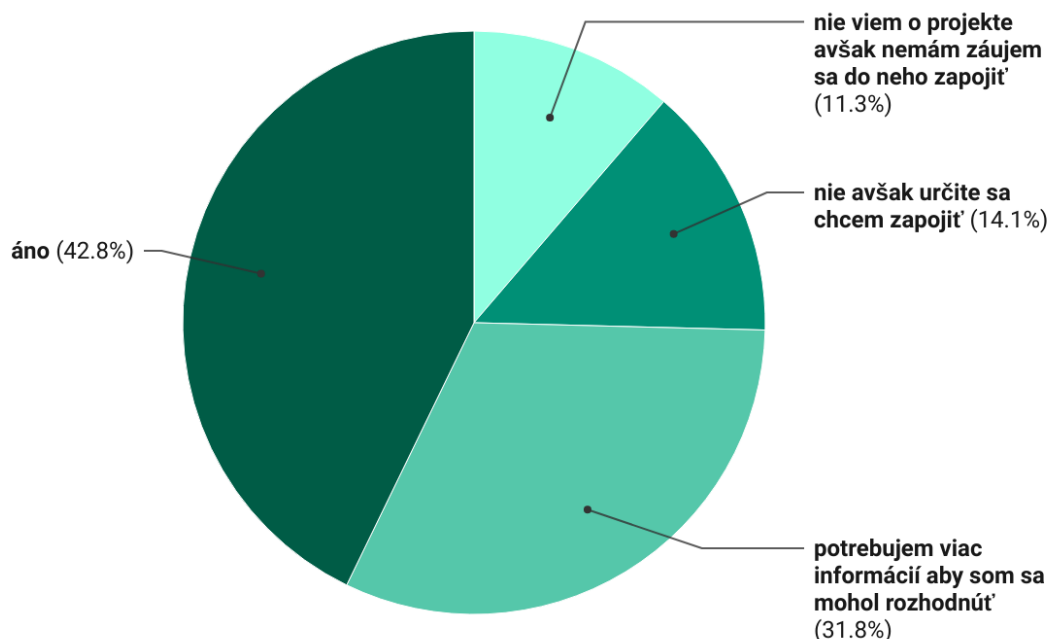

Na základe zobrazených výsledkov usudzujeme, že najúspešnejším zdrojom informovanosti o projekte boli samostatní motivátori (38,4 %). Druhou najfrekvencovanejšou odpoveďou bola možnosť: neviem o tomto projekte/centrách včasnej pomoci motivátorov (20,4 %). Nasledovali možnosti od známeho (15,6 %) a z facebookovej stránky projektu (12,3 %). Ako najmenej úspešné zdroje informovanosti sa preukázali z letáku (4,5 %) a z webovej stránky projektu (3 %).

Zapojenie do projektu SME SI ROVNÍ

Zapojenie do projektu bolo zisťované otázkou: Boli ste/Ste zapojení do projektu SME SI ROVNÍ? Respondenti mohli zvoliť jednu zo štyroch možných odpovedí. Graf č. 22 zobrazuje percentuálne zastúpenie označených odpovedí.

Graf č. 22: Percentuálne zastúpenie odpovedí na otázku: „Boli ste/Ste zapojení do projektu SME SI ROVNÍ?“

Z celkovej vzorky bolo do projektu SME SI ROVNÍ zapojených 327 respondentov, čo predstavuje 42,8 %. 31,8 % respondentov uvádza, že potrebuje viac informácií, aby sa rozhodli pre účasť v projekte. 14,1 % označilo, že síce nie sú účastníci projektu, ale určite by sa chceli pripojiť. Len 11,3 % označilo, že o projekte vie a nemá záujem sa doňho zapojiť. Tieto výsledky sú povzbudivé, keďže naznačujú, že 9 z 10 účastníkov výskumu sú buď účastníkmi alebo potencionálnymi účastníkmi projektu SME SI ROVNÍ.

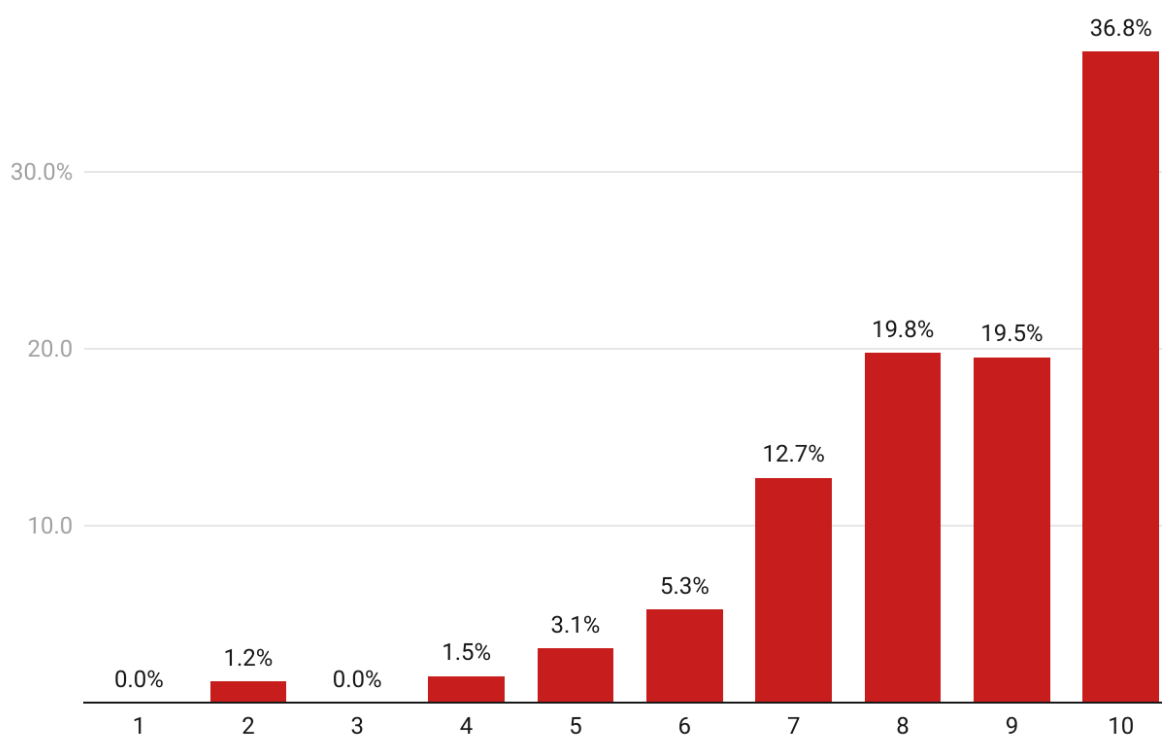
Zlepšenie kvality života účasťou v projekte SME SI ROVNÍ

Zlepšenie kvality života účasťou v projekte bolo zisťované otázkou: „Na škále uveďte, do akej miery prispela účasť v projekte SME SI ROVNÍ k zlepšeniu Vašej kvality života?“ Respondenti mali možnosť odpovedať na 10 stupňovej škále, pričom odpoveď 1 predstavovala *vôbec neprispela*, 10 predstavovala *veľmi prispela*. V tabuľke 20 uvádzame priemer, medián a štandardnú odchýlku odpovedí. Za účelom bližších informácií v grafe č. 23 ponúkame percentuálne rozloženie odpovedí.

Tabuľka č. 20: Štatistické ukazovatele k zlepšeniu kvality života účasťou v projekte SME SI ROVNÍ

Odpovedalo	Priemer	Medián	Štandardná odchýlka
323 z 327	8,76	9	1,66

Graf č. 23: Percentuálne rozloženie odpovedí na otázku: „Na škále uveďte, do akej miery prispela účasť v projekte SME SI ROVNÍ k zlepšeniu Vašej kvality života?“

Zaznamenali sme priemer 8,76, pričom prevažná väčšina vzorky označila odpovede 8,9 a 10. Tieto údaje predstavujú veľmi vysokú mieru zlepšenia kvality života. Môžeme usudzovať, že projekt SME SI ROVNÍ je veľmi efektívny v zlepšovaní kvality života jeho účastníkov. Aj súčasný výskum dokazuje, že peer-to-peer programy zamerané na posilnenie komunitných aktivít, majú pozitívny vplyv na kvalitu života OZP, ako aj na zlepšenie ich každodenného

fungovania (Iemmi V, Gibson L, Blanchet, 2015; Beaudoin, Best, & Routhier, 2019; Marks, Sisirak, Magallanes, Krok, Donohue-Chase, 2019).

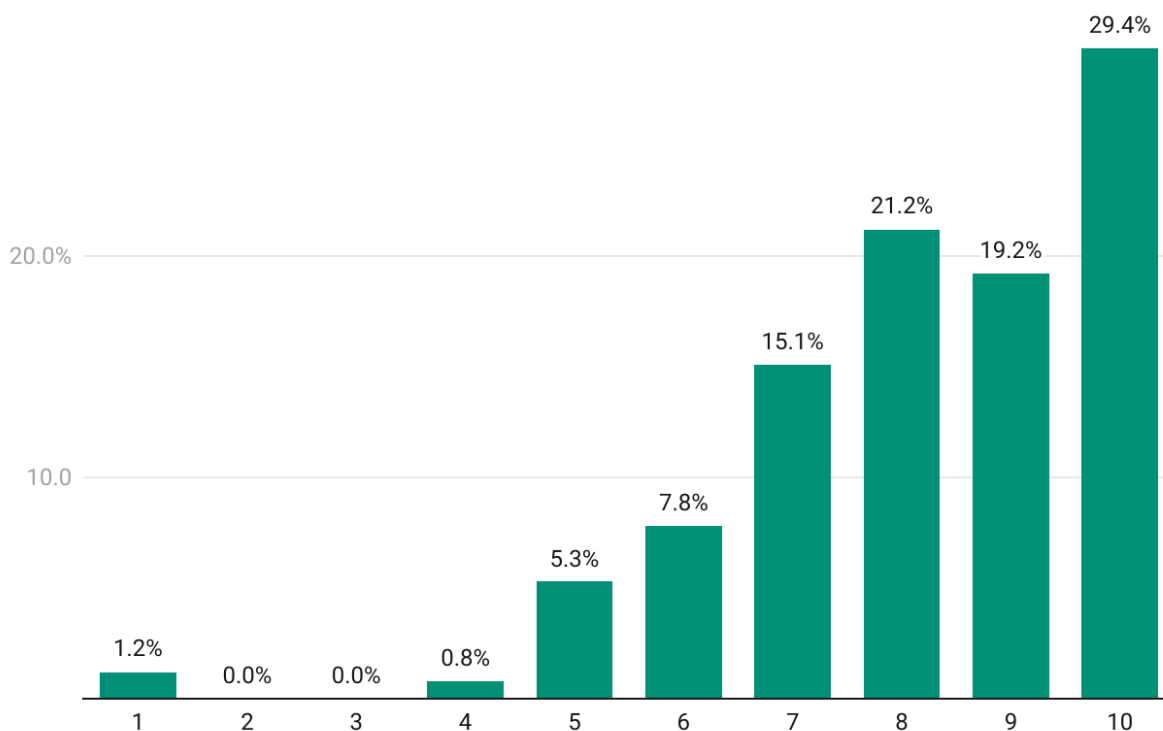
Pomoc v oblasti získavania nových sociálnych kontaktov

V nasledujúcich častiach sa venujeme odpovediam na položku: „Na škále uveďte, do akej miery Vám v nasledujúcich oblastiach projekt pomohol.“ Položka bola následne rozdelená na jednotlivé oblasti, v ktorých projekt účastníkom potenciálne mohol pomôcť. V prípade, že v niektorej z uvedených oblastí respondent pomoc prostredníctvom projektu nehľadal, mal pri tejto oblasti vybrať možnosť „neriešil som“. Ako prvá bola uvedená oblasť: *Získať nové sociálne kontakty*. Respondenti mali možnosť odpovedať na 10 stupňovej škále, pričom odpoveď 1 predstavovala *vôbec nepomohol*, odpoveď 10 predstavovala *veľmi pomohol*. V tabuľke č. 21 uvádzame priemer, medián a štandardnú odchýlku odpovedí. Za účelom priblíženia a lepšieho grafického zobrazenia údajov v grafe 24 ponúkame percentuálne rozloženie odpovedí.

Tabuľka č. 21: Štatistické ukazovatele k oblasti získavania nových sociálnych kontaktov

Odpovedalo	Priemer	Medián	Štandardná odchýlka
245 z 327	8,20	8	1,73

Graf č. 24: Percentuálne rozloženie odpovedí k oblasti získavania nových sociálnych kontaktov

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.
www.esf.gov.sk, www.employment.gov.sk

Priemer odpovedí v tejto oblasti dosiahol hodnotu 8,20. V grafe č. 24 pozorujeme, že prevažná časť odpovedí sa nachádzala v rozpätí 7 až 10. Usudzujeme, že projekt významne napomohol jeho účastníkom získavať sociálne kontakty. Tieto povzbudivé zistenia môžu byť výsledkom zaradenia účastníkov projektu do širšej komunity ľudí so ZP.

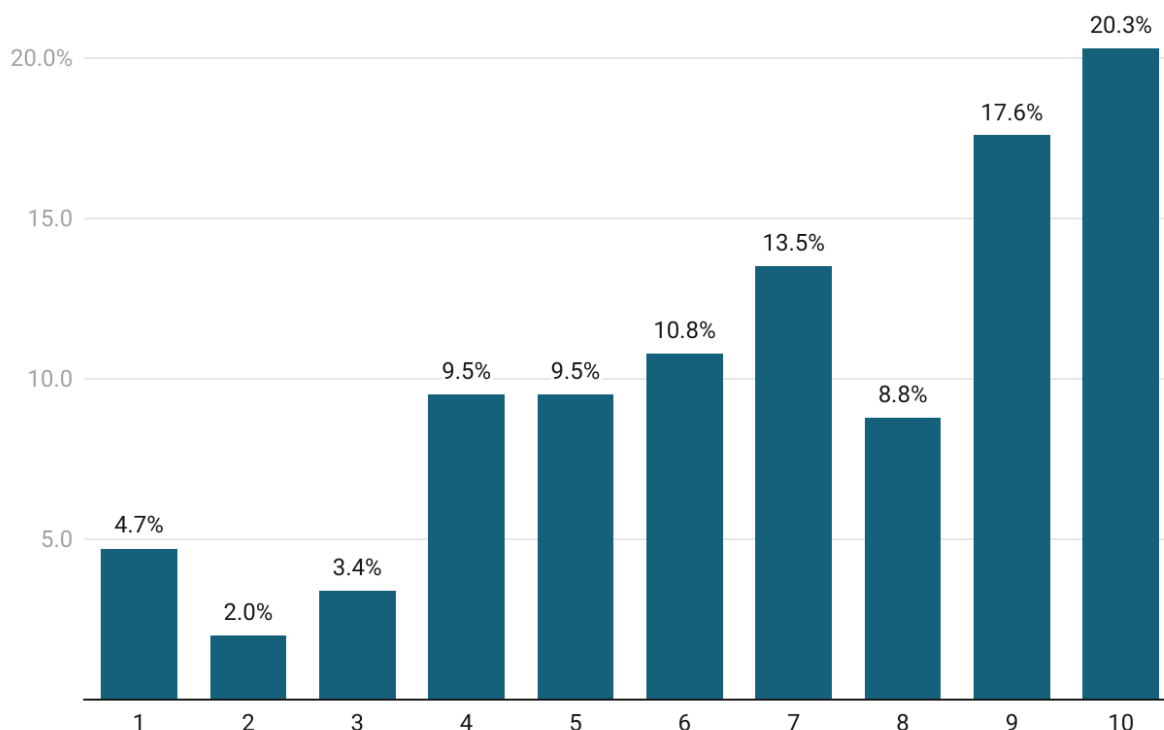
Pomoc v oblasti uplatnenia na trhu práce

Ako druhá v poradí bola zisťovaná oblasť: „Nájsť uplatnenie na trhu práce.” Respondenti mali možnosť odpovedať na 10 stupňovej škále, pričom odpoveď 1 predstavovala *vôbec nepomohol*, odpoveď 10 predstavovala *veľmi pomohol*. V tabuľke č. 22 predstavujeme základné štatistické ukazovatele odpovedí. Graf č. 25 ponúka percentuálne rozloženie odpovedí.

Tabuľka č. 22: Štatistické ukazovatele k oblasti uplatnenia na trhu práce

Odpovedalo	Priemer	Medián	Štandardná odchýlka
148 z 327	6,95	7	2,60

Graf č. 25: Percentuálne rozloženie odpovedí k oblasti uplatnenia na trhu práce

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.
www.esf.gov.sk, www.employment.gov.sk

Zistený priemer odpovedí 6,95 je mierne nižší ako predchádzajúci zistený priemer, no stále reprezentuje nadpriemernú spokojnosť v oblasti uplatnenia na trhu práce. Odpovede v rozpätí 6 - 10, čo predstavuje hornú polovicu škály, označilo približne 70 % opýtaných.

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.
www.esf.gov.sk, www.employment.gov.sk

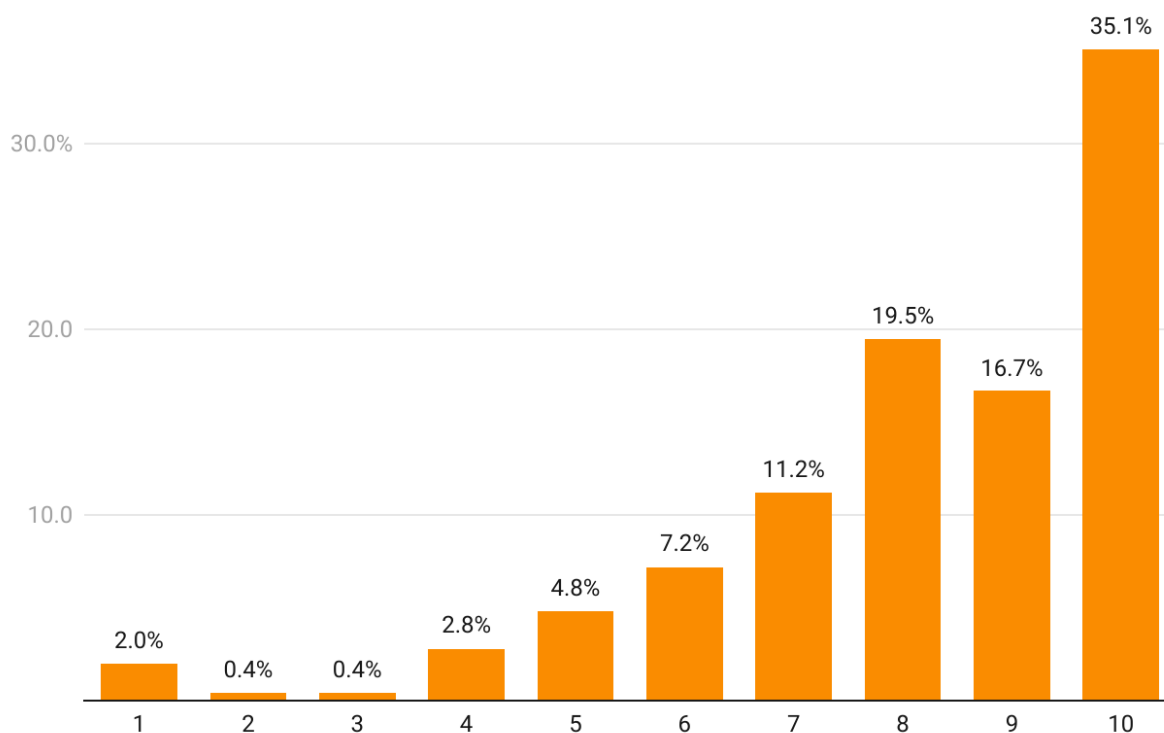
Pomoc v oblasti zlepšenia fyzickej kondície

Ďalšou zisťovanou a analyzovanou oblasťou bola: „Zlepšiť fyzickú kondíciu.“ Respondenti mali možnosť odpovedať na 10 stupňovej škále, odpoveď 1 predstavovala *vôbec nepomohol*, odpoveď 10 predstavovala *veľmi pomohol*. V tabuľke 23 môžeme vidieť základné štatistické ukazovatele odpovedí. Graf č. 25 približuje percentuálne rozloženie odpovedí.

Tabuľka č. 23: Štatistické ukazovatele k oblasti fyzickej kondície

Odpovedalo	Priemer	Medián	Štandardná odchýlka
251 z 327	8,18	9	2,01

Graf č. 26: Percentuálne rozloženie odpovedí k oblasti fyzickej kondície

Priemer odpovedí v tejto oblasti dosiahol hodnotu 8,18. V grafe č. 25 pozorujeme, že prevažná časť odpovedí sa nachádzala v rozpätí 8 až 10. Tieto dáta naznačujú, že projekt efektívne zlepšuje fyzickú kondíciu respondentov, respektíve minimálne ich spokojnosť v tejto oblasti je veľmi vysoká.

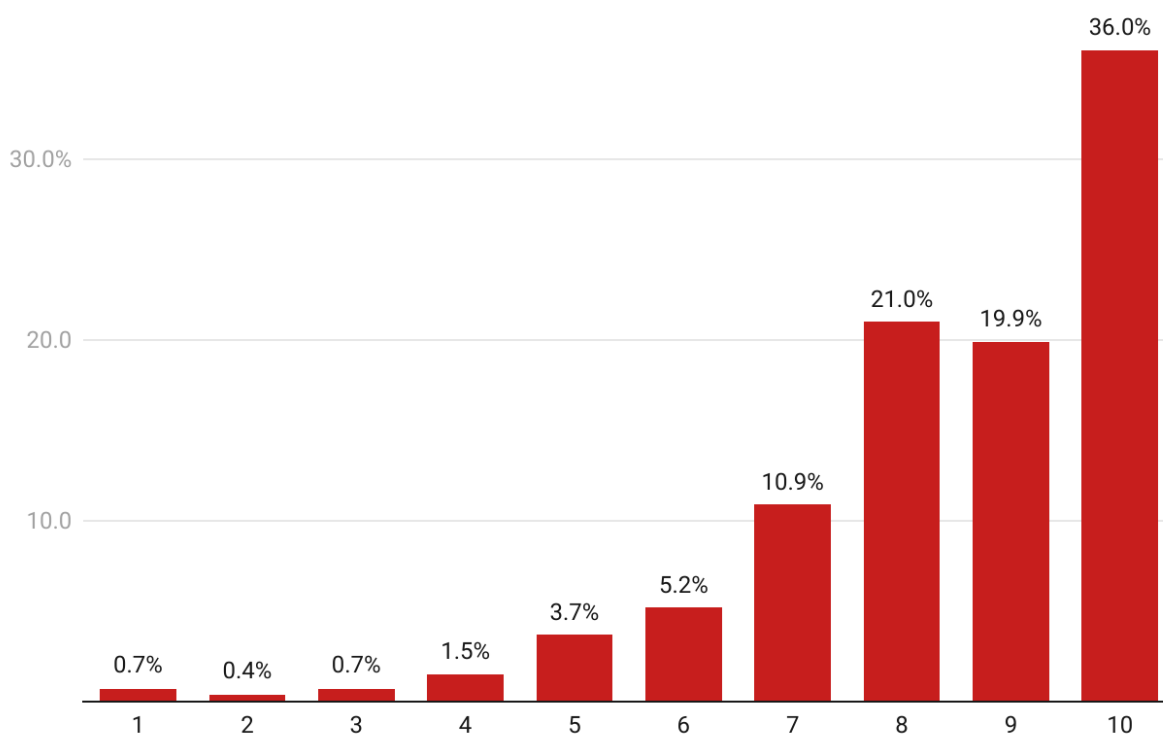
Pomoc v oblasti získavania informácií o vhodných voľnočasových aktivitách

Ďalšou zisťovanou a analyzovanou oblasťou bola: „Získať informácie o vhodných voľnočasových aktivitách.“ Odpoveď sa identifikovala na 10 stupňovej škále, odpoveď 1 znamenala *vôbec nepomohol*, odpoveď 10 znamenala *veľmi pomohol*. V tabuľke 24 môžeme vidieť priemer, medián a štandardnú odchýlku odpovedí. Graf č. 26 približuje percentuálne rozloženie odpovedí.

Tabuľka č. 24: Štatistické ukazovatele k oblasti získavania informácií o vhodných voľnočasových aktivitách

Odpovedalo	Priemer	Medián	Štandardná odchýlka
267 z 327	8,42	9	1,75

Graf č. 27: Percentuálne rozloženie odpovedí k oblasti získavania informácií o vhodných voľnočasových aktivitách

Priemer odpovedí v tejto oblasti nadobudol hodnotu 8,42, čo je jedným z najväčších vypočítaných priemerov. V grafe č. 26 pozorujeme, že väčšina odpovedí (viac ako 75 %) sa nachádzala v rozpätí 8 až 10. Je evidentné, že projekt teda nepomáha respondentom len vo

formálnych záležitostiach (ako je postavenie na trhu práce, či získanie príspevkov), ale aj vo vytváraní aktivít trávenia voľného času, čo je nemenej dôležitý aspekt celkovej kvality života.

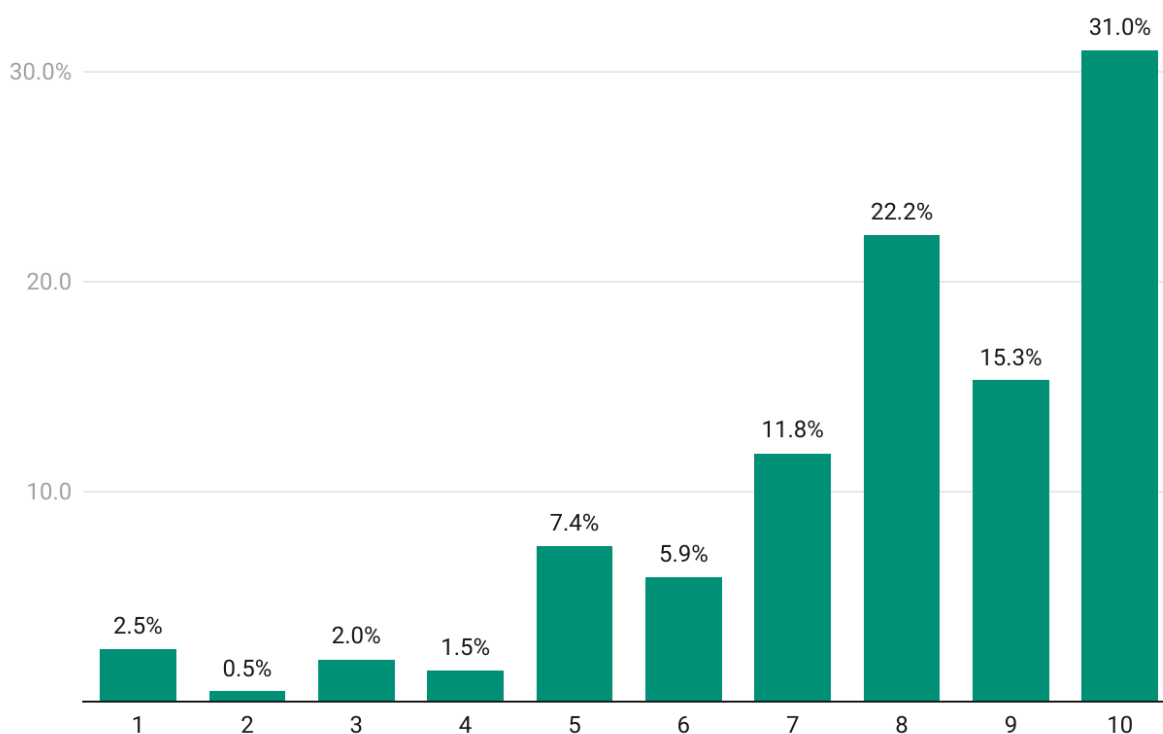
Pomoc v oblasti zlepšenia samostatnosti/sebaobslužnosti

Ďalšia dotazníkom zisťovaná oblasť otázky č. 16 bola: „Zlepšiť samostatnosť/sebaobslužnosť.“ Odpoveď bola zisťovaná na 10 stupňovej škále, odpoveď 1 znamenala *vôbec nepomohol*, odpoveď 10 znamenala *veľmi pomohol*. Tabuľka č. 25 prezentuje základné štatistické údaje. Graf č. 27 za účelom lepšej predstavy približuje percentuálne rozloženie odpovedí.

Tabuľka č. 25: Štatistické ukazovatele k oblasti zlepšenia samostatnosti/sebaobslužnosti

Odpovedalo	Priemer	Medián	Štandardná odchýlka
203 z 327	7,96	8	2,13

Graf č. 28: Percentuálne rozloženie odpovedí k oblasti zlepšenia samostatnosti/sebaobslužnosti

Priemer odpovedí bol vypočítaný na hodnotu 7,96, čo považujeme vzhľadom na škálu za pomerne vysoké skóre. V grafe č. 28 pozorujeme, že prevažná časť odpovedí sa nachádzala v rozpätí 8 až 10. Tento výsledok považujeme za priaznivý v tom smere, že zlepšovanie samostatnosti/sebaobslužnosti je oblasť, ktorá bude účastníkom projektu prínosná aj po

skončení projektu. Projekt teda rozvíja široké rozpätie rôznych schopností a kompetencií, ktoré sú užitočné aj z dlhodobej perspektívy.

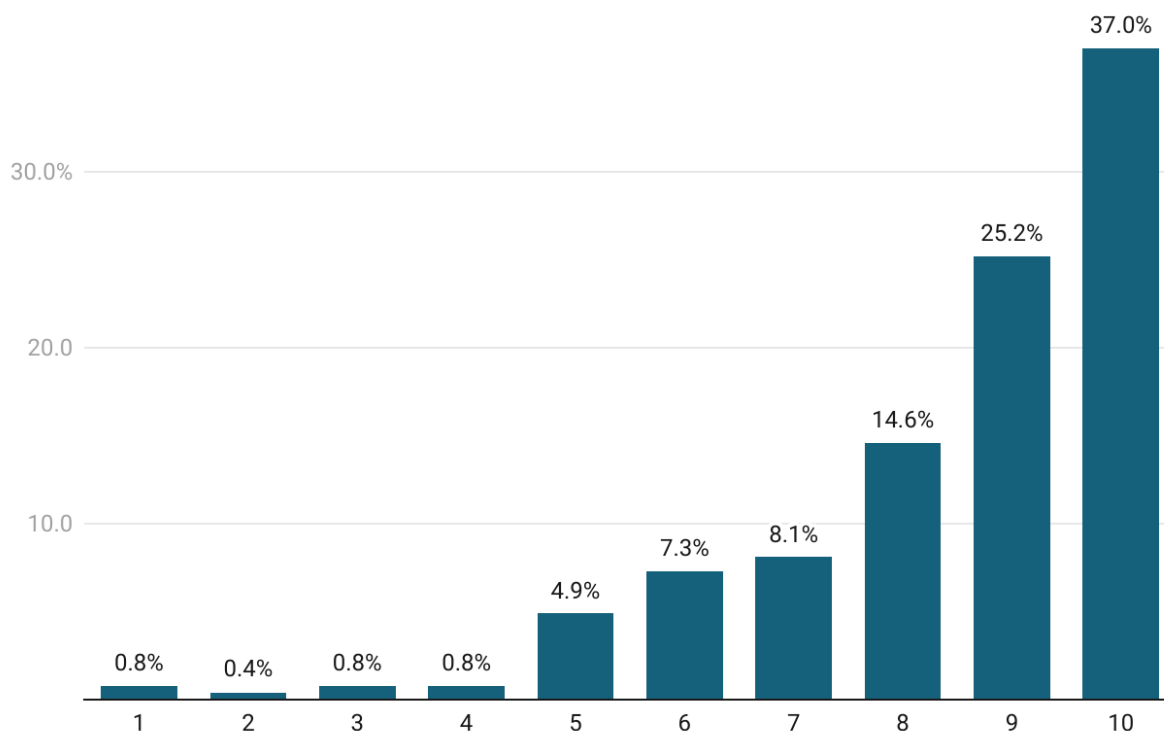
Pomoc v oblasti zlepšenia psychickej kondície

Výskum sa taktiež zaujímal o oblasť: *Zlepšiť psychickú kondíciu*. Odpoveď bola zisťovaná na 10 stupňovej škále, odpoveď 1 predstavovala *vôbec nepomohol*, odpoveď 10 predstavovala *veľmi pomohol*. Tabuľka 26 ponúka základné štatistické údaje odpovedí na danú položku. V grafe č. 28 je graficky zobrazené rozloženie odpovedí.

Tabuľka č. 26: Štatistické ukazovatele k oblasti psychickej kondície

Odpovedalo	Priemer	Medián	Štandardná odchýlka
246 z 327	8,46	9	1,79

Graf č. 29: Percentuálne rozloženie odpovedí k oblasti psychickej kondície

Priemer odpovedí dosiahol hodnotu 8,46. V porovnaní s odpoveďami v ostatných oblastiach je tento priemer druhý najvyšší. Aj rozloženie odpovedí ukazuje, že až 37 % účastníkov bolo v tejto oblasti spokojných na najvyššiu možnú mieru. Je veľmi povzbudivé, že projekt takto výrazne napomáha práve v tak dôležitej oblasti, ako je psychická kondícia. Psychická kondícia tvorí základ pre celkové fungovanie človeka ako takého a pokiaľ je

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.
www.esf.gov.sk, www.employment.gov.sk

psychická kondícia na dobrej úrovni, vieme predpokladať úspešné zvládanie aj iných životných oblastí.

Štatistické testy taktiež preukázali rozdiely v tomto skóre v rôznych vekových kategóriách. Tabuľka č. 27 približuje tieto výsledky.

Tabuľka č. 27: Rozdiely v priemeroch v oblasti psychickej kondície na základe veku

	Pod 40 rokov	Nad 40 rokov
Priemer	8,77	8,18

Výsledky ukazujú, že účastníci pod 40 rokov sú spokojnejší v oblasti zlepšenia psychickej kondície v porovnaní s účastníkmi nad 40 rokov. Aj keď tieto rozdiely nie sú veľké (rozdiel 0,59), sú štatisticky významné. Možným vysvetlením týchto rozdielov môže byť fakt, že mladší ľudia sú vo všeobecnosti otvorenejší voči zmenám a teda ochotnejší zmeniť správanie vo svojom živote (Wetherell a kol., 2013).

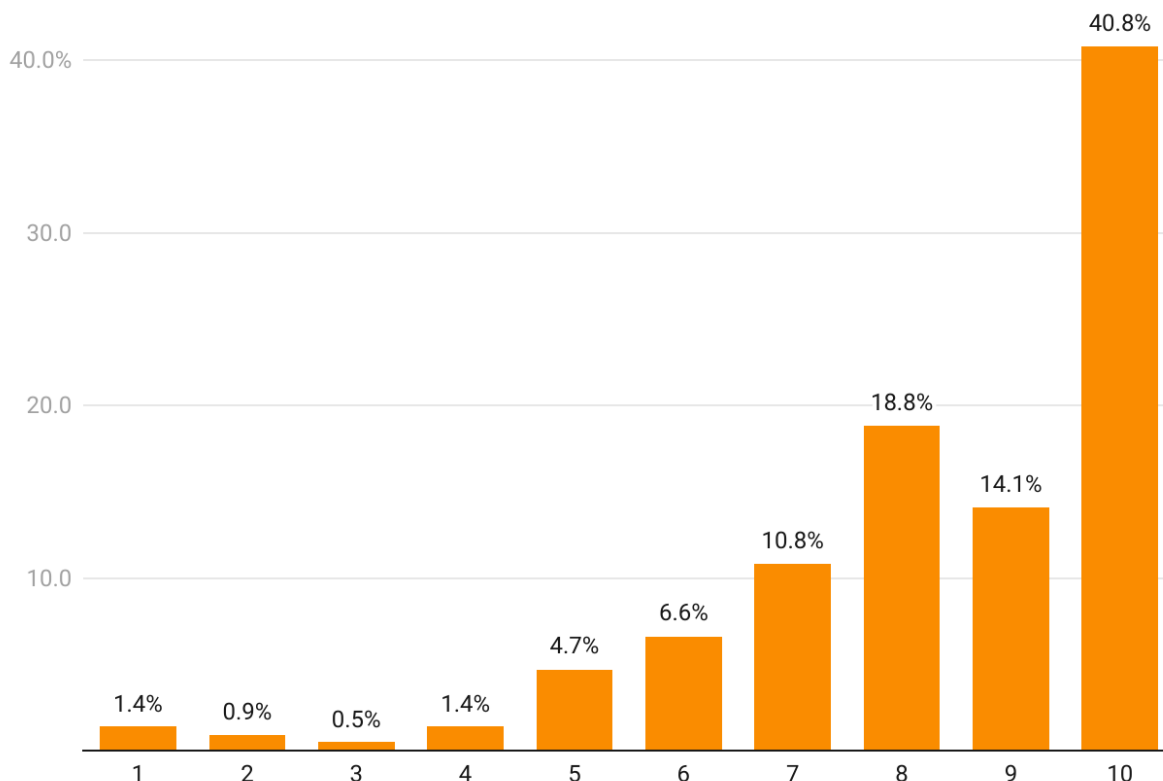
Pomoc v oblasti získavania peňažných príspevkov/kompenzácií/dávok

Ako ďalšia v poradí bola zisťovaná oblasť: „Získať peňažné príspevky/kompenzácie/dávky.“ Respondenti mali možnosť odpovedať na 10 stupňovej škále, pričom odpoveď 1 predstavovala *vôbec nepomohol*, odpoveď 10 predstavovala *veľmi pomohol*. V tabuľke č. 28 predstavujeme základné štatistické ukazovatele odpovedí. Graf č. 29 ponúka percentuálne rozloženie odpovedí.

Tabuľka č. 28: Štatistické ukazovatele k oblasti získavania peňažných príspevkov/kompenzácií/dávok

Odpovedalo	Priemer	Medián	Štandardná odchýlka
213 z 327	8,34	9	1,96

Graf č. 30: Percentuálne rozloženie odpovedí k oblasti získavania peňažných príspevkov/kompenzácií/dávok

Vypočítaný priemer dosiahol hodnotu 8,34. Táto hodnota taktiež patrí, v porovnaní s ostatnými výsledkami, k nadpriemeru. V tejto oblasti vyjadrilo maximálnu spokojnosť až 40,8 % respondentov. Môžeme predpokladať, že projekt prostredníctvom konzultácií s motivátormi dokázal úspešne napomôcť jeho účastníkom v úradných záležitostiach a zlepšiť ich kvalitu života získaním financií.

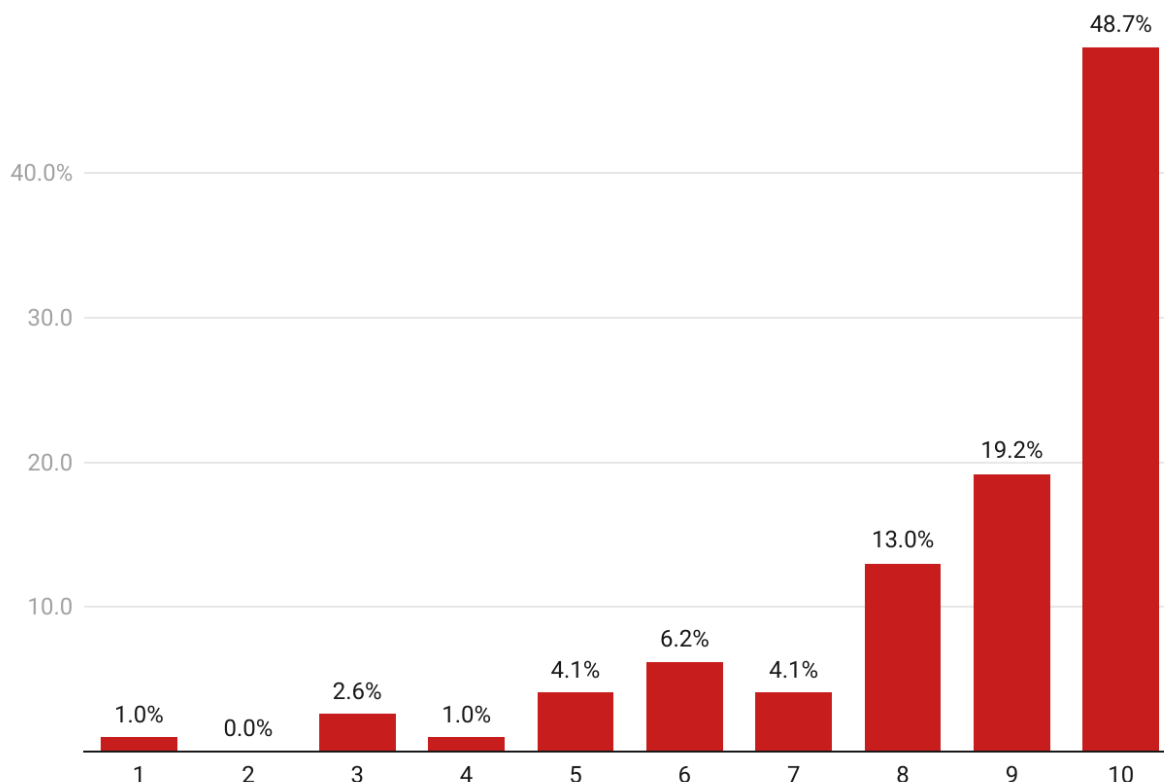
Pomoc v oblasti výberu vhodných kompenzačných pomôcok

Výskum sa ďalej sústredil na oblasť: „Vybrať vhodnú kompenzačnú pomôcku.“ Odpoveď bola zisťovaná na 10 stupňovej škále, odpoveď 1 predstavovala vôbec nepomohol, odpoveď 10 predstavovala veľmi pomohol. Tabuľka č. 29 ponúka základné štatistické údaje odpovedí na danú položku. V grafe č. 30 je vizuálne zobrazené rozloženie odpovedí.

Tabuľka č. 29: Štatistické ukazovatele k oblasti výberu vhodných kompenzačných pomôcok

Odpovedalo	Priemer	Medián	Štandardná odchýlka
193 z 327	8,63	9	1,93

Graf č. 31: Percentuálne rozloženie odpovedí k oblasti výberu vhodných kompenzačných pomôcok

V oblasti výberu vhodných kompenzačných pomôcok sme dospeli k vôbec najvyššiemu priemeru spomedzi všetkých oblastí, a to k hodnote 8,63. Možnosť 10, ktorá reprezentuje maximálnu spokojnosť, označila takmer polovica opýtaných. V týchto výsledkoch sa odzrkadľuje silná stránka projektu, peer-to-peer kontakt. Je možné konštatovať, že pri výbere vhodných kompenzačných pomôcok dokáže poskytnúť najlepšiu radu ten, ktorý disponuje osobnou skúsenosťou. Je evidentné, že tento prístup oceňujú aj samotní účastníci projektu.

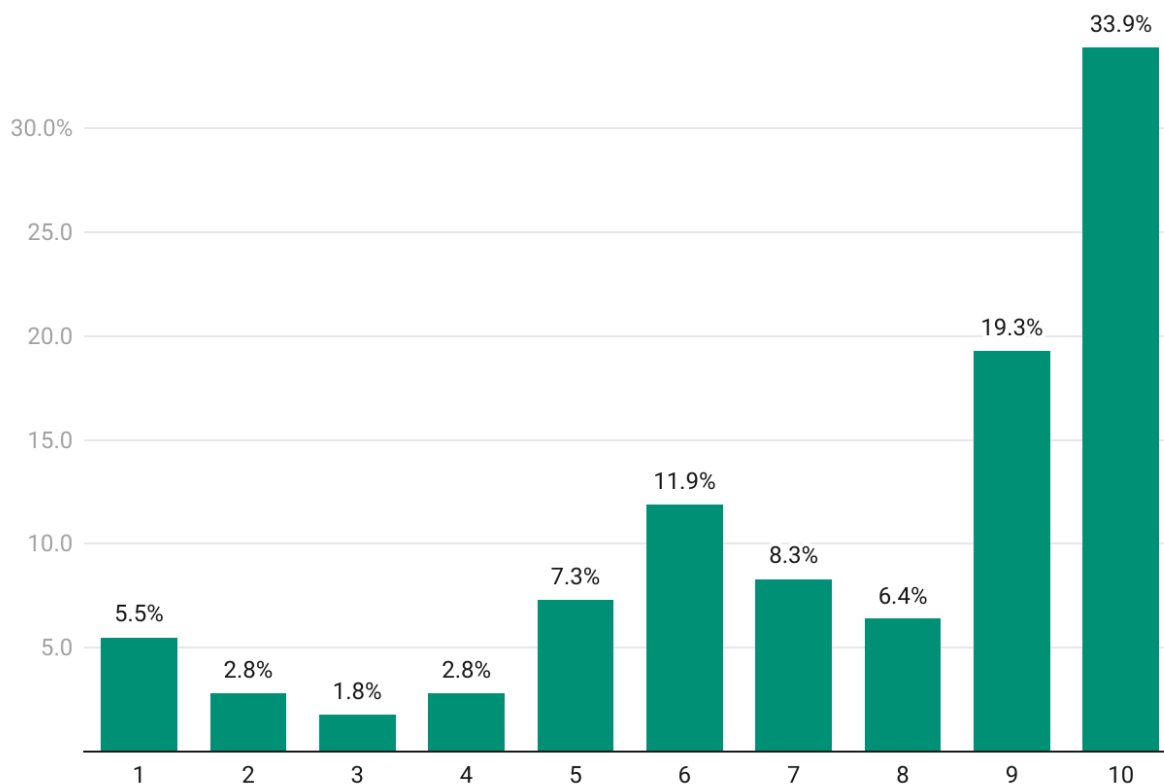
Pomoc v oblasti nájdenia osobného/pracovného asistenta

Ako ďalšia bola zisťovaná oblasť: „Nájsť osobného/pracovného asistenta.” Respondenti mali možnosť odpovedať na 10 stupňovej škále, pričom odpoveď 1 predstavovala *vôbec nepomohol*, odpoveď 10 predstavovala *veľmi pomohol*. V tabuľke 30 ponúkame základné štatistické ukazovatele odpovedí. Graf 31 predstavuje grafické rozloženie odpovedí.

Tabuľka č. 30: Štatistické ukazovatele k oblasti nájdenia osobného/pracovného asistenta

Odpovedalo	Priemer	Medián	Štandardná odchýlka
109 z 327	7,58	9	2,69

Graf č. 32: Percentuálne rozloženie odpovedí k oblasti nájdenia osobného/pracovného asistenta

Priemer dosahoval hodnotu 7,58. Hoci táto hodnota je v porovnaní s výsledkami ostatných oblastí skôr priemerná, celkový obraz dotvára informácia, že až tretina respondentov označila možnosť 10. Naopak, 5,5 % označila možnosť 1, teda *vôbec nepomohol*. Môžeme teda usudzovať, že hoci väčšine účasť v projekte v tejto oblasti pomohla výrazne, malé percento opýtaných danú pomoc nevnímalo.

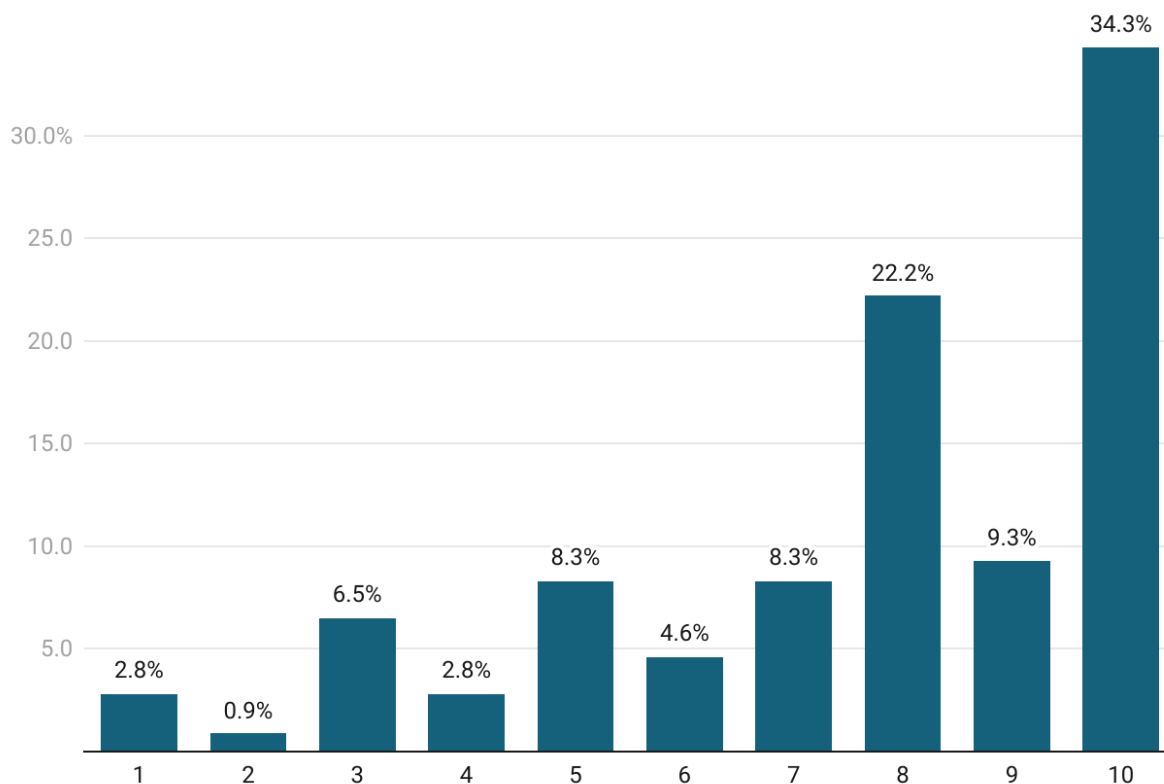
Pomoc v oblasti debarierizácie bývania

Ďalšou zisťovanou a analyzovanou oblasťou bola: „*Debarierizovať bývanie.*” Respondenti mali možnosť odpovedať na 10 stupňovej škále, odpoveď 1 predstavovala *vôbec nepomohol*, odpoveď 10 predstavovala *veľmi pomohol*. V tabuľke č. 31 môžeme vidieť základné štatistické ukazovatele odpovedí. Graf č. 33 približuje percentuálne rozloženie odpovedí.

Tabuľka č. 31: Štatistické ukazovatele k oblasti debarierizácie bývania

Odpovedalo	Priemer	Medián	Štandardná odchýlka
108 z 327	7,67	8	2,49

Graf č. 33: Percentuálne rozloženie odpovedí k oblasti debarierizácie bývania

Priemer dosahoval hodnotu 7,67. Aj táto hodnota je v porovnaní s výsledkami ostatných oblastí priemerná a obraz dotvára údaj, že vyše tretina opýtaných označila možnosť 10. Objavilo sa však aj značné percentuálne zastúpenie v iných možnostiach. Našou interpretáciou je úvaha, že hoci celková spokojnosť s pomocou v debarierizácii je pomerne vysoká, značným faktorom je aj individuálna situácia a skúsenosť daných respondentov, môže ním byť napríklad aj miera, do akej sa im podarilo debarierizovať bývanie počas účasti v projekte.

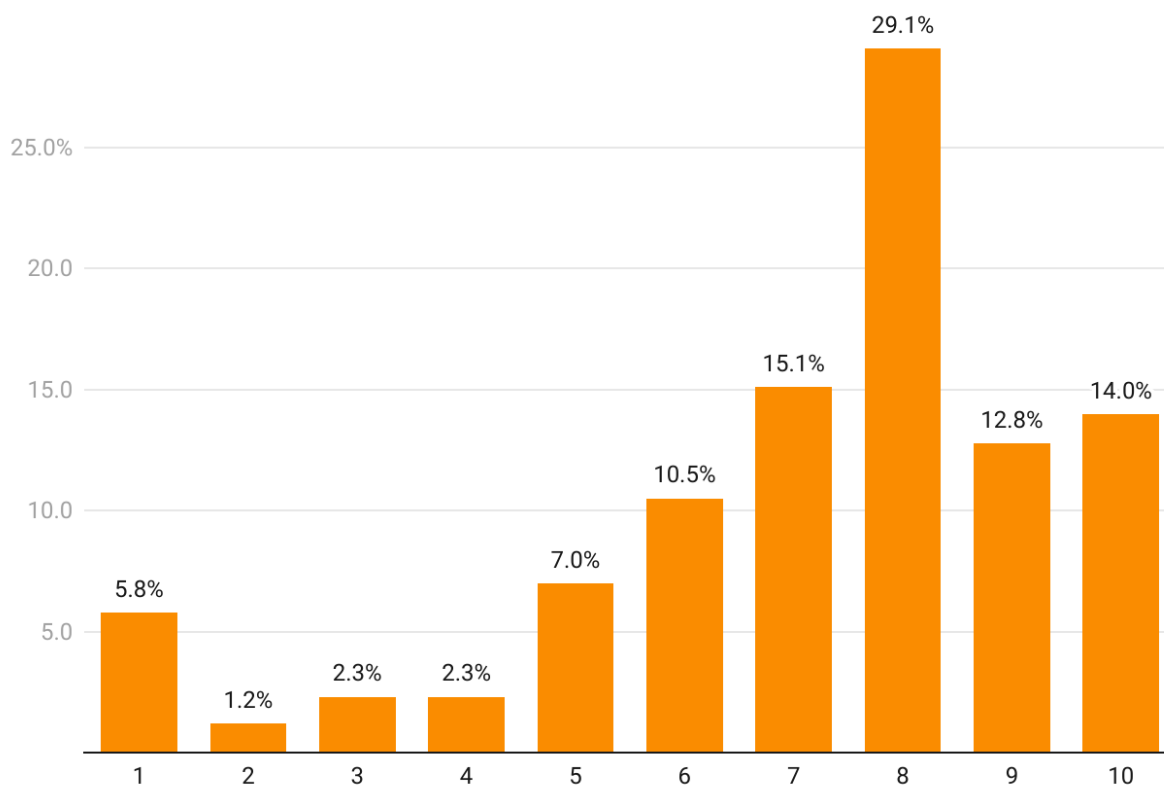
Pomoc v oblasti zabezpečenia sociálnych služieb

Poslednou oblasťou v otázke č. 16 bola: „Zabezpečiť sociálnu službu.“ Odpoveď bola zisťovaná na 10 stupňovej škále, odpoveď 1 predstavovala *vôbec nepomohol*, odpoveď 10 predstavovala *veľmi pomohol*. Tabuľka č. 32 ponúka základné štatistické údaje odpovedí na danú položku. V grafe č. 34 je vizuálne zobrazené rozloženie odpovedí.

Tabuľka č. 32: Štatistické ukazovatele k oblasti zabezpečenia sociálnych služieb

Odpovedalo	Priemer	Medián	Štandardná odchýlka
86 z 327	7,15	8	2,33

Graf č. 34: Percentuálne rozloženie odpovedí k oblasti zabezpečenia sociálnych služieb

Hoci zistený priemer 7,15 je v porovnaní s ostatnými údajmi podpriemerný, znovu zdôrazňujeme, že vzhľadom na použitú škálu reprezentuje značnú spokojnosť. Možnosti od 8 do 10 označilo 56 % opýtaných. Tieto výsledky potvrdzujú naše predpoklady, že činnosť projektu dokázala okrem mentálnej pomoci a väčšej inklúzie do komunity značne napomôcť účastníkom aj v úradných oblastiach. Zistenia vnímame ako veľmi pozitívne.

Zhrnutie spokojnosti s účasťou v projekte SME SI ROVNÍ

Zhrňujúce výsledky otázky č. 16: „Na škále uvedte, do akej miery Vám v nasledujúcich oblastiach projekt pomohol“ vyhodnocujeme samostatne v tejto podsekcii. Porovnanie jednotlivých prímerov môže pomôcť pochopiť, v ktorých oblastiach účastníci vnímajú najvyššiu mieru spokojnosti a v ktorých oblastiach je ich spokojnosť relatívne nižšia. Výsledky sme taktiež rozdelili na základe pohlavia. Tabuľka č. 33 integruje opísané zistenia.

Tabuľka č. 33: Porovnanie celkových prímerov a prímerov pre mužov a ženy v jednotlivých oblastiach

	Priemer	Priemer (muži)	Priemer (ženy)
Výber vhodných kompenzačných pomôcok	8,63	8,70	8,47
Zlepšenie psychickej kondície	8,46	8,56	8,22
Získanie informácií o vhodných voľnočasových aktivitách	8,42	8,58	8,01
Získanie peňažných príspevkov/kompenzácií/dávok	8,34	8,32	8,40
Získanie nových sociálnych kontaktov	8,20	8,26	8,07
Zlepšenie fyzickej kondície	8,18	8,47	7,43
Zlepšenie samostatnosti/sebaobslužnosti	7,96	8,02	7,80
Debarierizovanie bývania	7,67	7,91	6,96
Nájdienie osobného/pracovného asistenta	7,58	7,74	7,23
Zabezpečenie sociálnej služby	7,15	7,40	6,50
Nájdienie uplatnenia na trhu práce	6,95	7,18	6,40

Ako najlepšie hodnotené oblasti sa preukázali: výber vhodných kompenzačných pomôcok, zlepšenie psychickej kondície, získanie informácií o vhodných voľnočasových aktivitách a získanie peňažných príspevkov/ kompenzácií/dávok. Tieto oblasti majú pomerne široký záber, čo znamená, že projekt SME SI ROVNÍ bol schopný komplexne pomôcť respondentom a zlepšiť ich životnú situáciu v mnohých rozdielnych aspektoch. Jediná oblasť, ktorá skórovala pod priemerné skóre 7, bola oblasť nájdienia uplatnenia na trhu práce. Vo všetkých oblastiach okrem jednej skórovali v priemere vyššie muži. Ženy skórovali vyššie v oblasti získania peňažných príspevkov/kompenzácií/dávok, čo znamená, ženy dokázali v tejto oblasti lepšie využiť pomoc projektu. Najvýraznejšie rodové rozdiely boli zistené v oblastiach zlepšenia fyzickej kondície a debarierizovania bývania, v ktorých pomoc projektu významne pozitívnejšie hodnotili muži.

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.
www.esf.gov.sk, www.employment.gov.sk

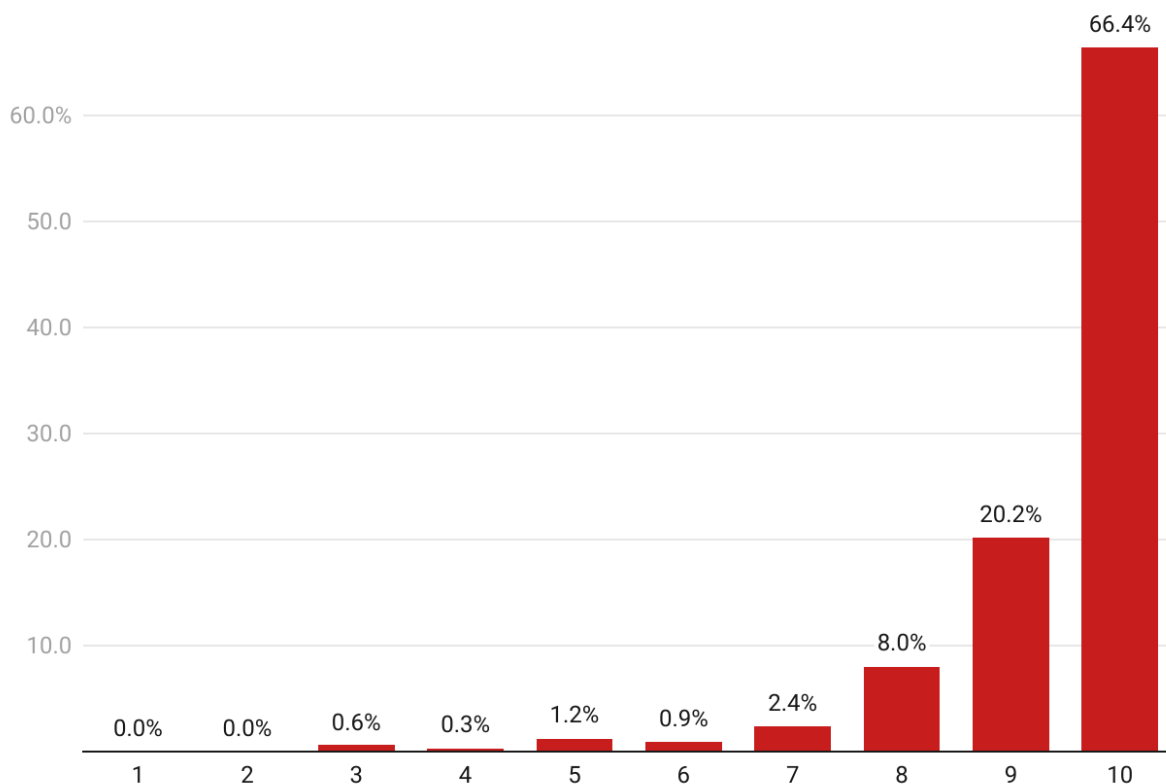
Odporúčanie účasti v projekte SME SI ROVNÍ

Posledná otázka dotazníka zisťovala ochotu respondentov odporúčať účasť v projekte SME SI ROVNÍ svojim známym/okoliu. Odpoveď bola zisťovaná na 10 stupňovej škále, odpoveď 1 predstavovala *vôbec neodporúčam*, odpoveď 10 predstavovala *veľmi odporúčam*. Odpovede na túto otázku vnímame ako veľmi silný indikátor celkovej spokojnosti s fungovaním projektu a úspešnosti práce motivátorov. Tabuľka č. 34 odhaľuje štatistické ukazovatele odpovedí na túto otázku, graf č. 35 predstavuje vizuálnu reprezentáciu rozloženia odpovedí.

Tabuľka č. 34: Štatistické ukazovatele odporúčania účasti v projekte

Odpovedalo	Priemer	Medián	Štandardná odchýlka
327 z 327	9,41	10	1,12

Graf č. 35: Percentuálne rozloženie odpovedí na otázku: „Na škále uveďte, do akej miery by ste odporúčili účasť v projekte aj niekomu inému?“

Zdôrazňujeme, že na túto otázku odpovedali všetci účastníci projektu. Priemerné skóre dosiahlo hodnotu 9,41 a 66,4 % účastníkov vyjadrilo maximálnu ochotu odporučiť účasť v projekte niekomu inému. Možnosti 8 až 10 označilo 94,6 % opýtaných. Ako bolo uvedené, odpovede na uvedenú otázku vnímame ako silný indikátor celkovej spokojnosti s fungovaním

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.
www.esf.gov.sk, www.employment.gov.sk

projektu a úspešnosti práce motivátorov. Tabuľka č. 35 približuje ešte rozdiely v priemeroch na základe veku.

Tabuľka č. 35: Rozdiely v priemeroch v odporúčaní k účasti v projekte na základe veku

	Pod 40 rokov	Nad 40 rokov
Priemer	9,58	9,28

Analýza rozdielov preukázala, že ochota odporučiť účasť v projekte iným OZP zo strany účastníkov pod 40 rokov, bola o čosi vyššia v porovnaní s účastníkmi nad 40 rokov, avšak tieto rozdiely, hoci štatisticky signifikantné, sú v podstate zanedbateľné.

Zhrnutie dôležitých zistení

V nasledujúcej časti prezentujeme najkľúčovejšie výsledky výskumu. Prvá kapitola v krátkosti opisuje charakteristiky vzorky, ktorá sa zúčastnila analyzovaného druhého kola. Vo výskume participovalo 784 respondentov. Najväčší počet respondentov sme zaznamenali v Žilinskom a Banskobystrickom kraji, najmenšiu časť vzorky naopak tvorili respondenti z Bratislavského a Trenčianskeho kraja. Pre účely zmysluplnej štatistickej analýzy bolo zastúpenie respondentov vzhľadom na kraj dostatočne reprezentatívne. Vyše 40 percent vzorky ukončilo strednú školu s maturitou alebo vyššie nadstavbové vzdelanie. Niečo vyše 8 percent odpovedalo, že ukončilo základné vzdelanie, podiel vysokoškolsky vzdelaných respondentov tvoril 17 percent. Z hľadiska postavenia na trhu práce bola približne tretina (33,5 percent) respondentov zamestnaná. Približne pätina (21,5 percent) vzorky sa zaradila do skupiny nepracujúcich a neaktívnych na trhu práce. Zvyšok účastníkov výskumu tvorili dočasne práceneschopní (16,9 percent), nezamestnaní, ale hľadajúci prácu (13 percent), študenti (5,8 percent) a podnikatelia (9,4 percent). Posledným opisovaným kritériom bol druh zdravotného postihnutia. Prevažujúca časť analyzovanej vzorky sa zaradila do kategórie telesného postihnutia a to takmer jej tri štvrtiny (74 percent). Respondenti s viacnásobným postihnutím reprezentovali 14,2 percent vzorky. Účastníci výskumu so zmyslovým (8 percent) a mentálnym (3,8 percent) postihnutím zastupovali menšinový podiel vzorky.

Druhá kapitola sa zaoberala pociťovanými potrebami zmien v živote respondentov (OZP). V rámci kapitoly sme venovali priestor oblastiam, ktoré reprezentovali skúsenosti respondentov v rôznych životných situáciách. Medzi tieto aspekty boli zaradené napríklad spoločenská atmosféra voči OZP, komunikácia s úradmi, všeobecná informovanosť alebo aj pracovné príležitosti či možnosti trávenia voľného času.

Základný prierez respondentmi sme sa rozhodli viesť cez optiku ich príslušnosti k projektu SME SI ROVNÍ. Toto rozdelenie malo za cieľ identifikovať možné rozdiely medzi respondentami na základe účasti v tomto projekte. Tento predpoklad sa nám z veľkej časti potvrdil. Respondenti zapojení v projekte sa vo väčšine skúmaných oblastí javili vo svojich odpovediach ako aktívnejší, citlivejší a požadujúcejší viac informácií, ako aj služieb. Teda títo respondenti vo väčšine skúmaných oblastí pociťovali väčšiu potrebu zmien najrôznejšieho charakteru. Avšak všetci respondenti, bez ohľadu na účasť v projekte, prejavovali vysokú potrebu zmien vo fungovaní celého systému pomoci a podpory OZP. Následne si teda zhrnieme hlavné a najzaujímavejšie zistenia ohľadom jednotlivých oblastí. V závislosti od konkrétnych aspektov sme takisto vykonali suplementárne analýzy, ktoré nám umožnili hlbší vhlád do štruktúry respondentov a ich individualít.

Veľký priestor (nielen v tejto kapitole) bol venovaný vnímanej hodnote peer poradenstva. Peer poradenstvo totiž vo svojej podstate poskytuje nenahraditeľný zdroj skúsenosti medzi občanmi trpiacimi zdravotným znevýhodnením a zo strany respondentov je hodnotené veľmi pozitívne, ako nezastupiteľný spôsob získavania informácií, podpory alebo pomoci. Jedinou výnimkou boli respondenti s najvyšším vzdelaním, ktorí javili o niečo menší záujem o zmenu v tejto oblasti. Pri správnom nastavení a podpore sa však peer poradenstvo

môže stať zdrojom zlepšenia pre mnohých jednotlivcov, ktorí sa môžu cítiť stratení v administratívnych záležitostiach a demotivovaní štandardným fungovaním úradov alebo iných inštitúcií.

V oblasti povedomia ohľadom komunitného života a trávenia voľného času sa nám takisto potvrdilo, že respondenti zapojení v projekte sú lepšie informovaní o týchto možnostiach. Ukazuje sa teda, že opodstatnenosť projektových cieľov je aj v oblasti zvýšenia celkového povedomia ohľadom dostupných možností komunitného a kultúrneho využitia.

Pri celkovom pohľade na trendy odpovedí sa ukazuje zaujímavý náznak. Jedná sa o tendenciu dotknutých skupín k výraznejšie negatívnejšiemu hodnoteniu oblastí, s ktorými sa dostávajú do kontaktu. Konkrétne sa jedná napr. o telesne postihnutých. Títo respondenti hodnotili bezbariérovosť priestorov, oblasť terénnej sociálnej práce alebo podporu fyzickej rehabilitácie ako výraznejšie nedostatočnú. Tento trend sa nám potvrdzuje aj pri iných skupinách, napr. u zdravotne postihnutých nezamestnaných aktívne si hľadajúcich prácu. Uvedení respondenti cítia výraznejšiu potrebu zmien v oblasti komunikácie s úradmi, integráciou databáz s relevantnými informáciami, alebo v pracovných príležitostiach pre zdravotne postihnutých. Takýto trend je z určitého pohľadu pochopiteľný, ľudia v kontakte s danou oblasťou budú mať prirodzene hlbšie porozumenie v danej problematike, ako aj kritickejšie nastavenie voči nedostatkom. Na druhej strane sa však dá povedať, že uvedení respondenti a ich potreby by mali byť v centre pozornosti, keďže oni môžu z dobre fungujúceho systému podpory najviac profitovať. Pre týchto občanov je teda nepriehľadný a mätúci systém podpory najväčšou prekážkou v dosahovaní lepšej kvality života. Akýkoľvek posun smerom k efektívnejšej administratíve ohľadom pomoci a podpory znamená pre týchto ľudí citelné odbúravanie bariér v rámci dosahovania lepšej fyzickej, ako aj psychickej odolnosti. Všetci naši respondenti rovnako pociťovali výraznú potrebu zmien vo fungovaní celkového sociálneho systému na Slovensku. Táto preferencia ostáva nezmenená, dokonca bez ohľadu na postavenie na trhu práce.

Zapojenie miest a obcí na regionálnej úrovni do pomoci a podpory zdravotne znevýhodnených občanov bolo hodnotené ako nedostatočné, vyžadujúce si výraznejšie zmeny. Takisto, ako aj situácia v oblasti podmienok bývania OZP a podpory v tejto oblasti, čo sa výraznejšie prejavuje opäť u respondentov s telesným postihnutím.

Niekoľko oblastí v rámci dotazníka sa venovalo aj sociálnym témam, ako je spoločenská atmosféra, spoločenské vzťahy medzi väčšinovým a menšinovým obyvateľstvom alebo bežné medziľudské interakcie. V tomto ohľade všetci respondenti, bez ohľadu na jednotlivé skupiny, pociťovali výraznú potrebu zmien v tejto oblasti. Na rozdiel od psychických a duševných potrieb, ktoré vyplývajú z individuality jedinca a z individuálnej charakteristiky postihnutia, tieto aspekty sú vonkajšie, t. j. spoločenské. Občan so zdravotným postihnutím teda nemá vplyv alebo kapacity na ich zmenu alebo nápravu. Preto musia byť cieľom podpory a pomoci zdravotne postihnutým nielen títo občania, ale aj príslušníci väčšinovej populácie, napr. v podobe edukačných, preventívnych alebo iných programov.

V nasledujúcej kapitole bol venovaný priestor rôznym formám sociálnej práce. Všetci naši respondenti, bez ohľadu na zapojenie v projekte, preferovali výraznejšie terénnu formu sociálnej práce oproti ambulantnej. Respondenti majú teda pozitívnejší vzťah k terénnej

sociálnej práci. Okrem toho, ešte výraznejšia je táto preferencia u respondentov s telesným postihnutím, ktorí preferujú terénnu sociálnu prácu viac než respondenti s inými typmi postihnutia. Prirodzene nám to dopĺňa a uzatvára obraz o potrebnosti terénnej sociálnej práce ako o metóde poskytovania informácií o sociálnom systéme, hlavne pre zdravotne postihnutých občanov s výraznejšími obmedzeniami v mobilitě.

V poslednej kapitole dokumentu analyzujeme primárne spokojnosť respondentov s účasťou v projekte SME SI ROVNÍ, a to prostredníctvom zlepšovania kvality ich života a vnímanej pomoci projektu v rôznych životných oblastiach.

Najprv sme sa zaoberali informovanosťou respondentov o projekte SME SI ROVNÍ. Dáta ukazujú, že informovanosť v rámci tejto vzorky sa pohybuje na priemerných hodnotách. Rozloženie dát napovedá, že približne polovica respondentov je o projekte informovaná veľmi dobre (túto časť tvoria najmä účastníci projektu), zatiaľ čo druhá polovica respondentov je informovaná málo, respektíve vôbec. Identifikovali sme tiež relatívnu nevyrovnanosť informovanosti v jednotlivých krajoch. Respondenti pochádzajúci z Prešovského, Trenčianskeho a Košického kraja vykazovali najvyššiu informovanosť, respondenti z Bratislavského a Banskobystrického kraja naopak preukázali pomerne nízku mieru informovanosti. Informovanosť v Prešovskom kraji bola v porovnaní s Banskobystrickým krajom takmer dvojnásobná.

Výskum tiež zisťoval, z akých zdrojov sa respondenti dozvedeli o projekte SME SI ROVNÍ. Najčastejšie uvádzaným zdrojom informovanosti boli samostatní motivátori pracujúci v projekte. Ako ďalšie pomerne úspešné zdroje informácií sa preukázali známi respondentov a facebooková stránka projektu.

Ďalšou dôležitou súčasťou projektu bolo zisťovanie zapojenia vzorky do projektu SME SI ROVNÍ. Do projektu bolo zapojených 327 respondentov, čo predstavuje 42,8 percent celkovej vzorky. 31,8 percent respondentov označilo, že potrebuje viac informácií, aby sa rozhodli pre účasť na projekte. 14,1 percent sa vyjadrilo, že síce nie sú účastníci projektu, ale určite by sa chceli pripojiť. Opísané zistenia považujeme za povzbudivý signál, pretože 9 z 10 účastníkov výskumu sa dajú považovať buď za účastníkov alebo potencionálnych účastníkov projektu SME SI ROVNÍ. Usudzujeme, že záujem zúčastniť sa projektu je enormný a opodstatnený.

Skúmané a analyzované bolo tiež zlepšenie kvality života účastníkov projektu SME SI ROVNÍ. Analýzy ukazujú, že takmer všetci respondenti označovali najvyššie možné odpovede a teda priemer ich odpovedí bol veľmi vysoký (8,76). Tieto zistenia predstavujú veľmi vysokú mieru zlepšenia kvality života. Zistenia zároveň považujeme za kľúčový prínos celého výskumu, pretože dokazujú, že projekt SME SI ROVNÍ je veľmi účinný v zlepšovaní kvality života jeho účastníkov. Navyše, aj súčasný celosvetový výskum potvrdzuje, že peer-to-peer programy zamerané na posilnenie komunitných aktivít majú pozitívny vplyv na kvalitu života OZP, ako aj na zlepšenie ich každodenného fungovania (Iemmi V, Gibson L, Blanchet, 2015; Beaudoin, Best, & Routhier, 2019; Marks, Sisirak, Magallanes, Krok, Donohue-Chase, 2019).

Značná časť analýz sa zaoberala spokojnosťou účastníkov s pomocou projektu v rôznych životných oblastiach. Základný rozbor odpovedí preukázal, že spokojnosť účastníkov projektu vo všetkých jedenástich zisťovaných oblastiach je nadpriemerná (priemer sa

pohyboval od 6,95 do 8,63). Znamená to, že projekt bol schopný svojim účastníkom významne pomôcť vo všetkých zisťovaných oblastiach a teda pozitívne a komplexne vplýva na ich životy na mnohých úrovniach. Medzi spokojnosťou s jednotlivými oblasťami sme však odhalili aj rozdiely. Projekt SME SI ROVNÍ dokázal najlepšie pomôcť v oblastiach výberu vhodných kompenzačných pomôcok, zlepšenia psychickej kondície, získania informácií o vhodných voľnočasových aktivitách a získania peňažných príspevkov/ kompenzácií/dávok.

V závere výskumu bola skúmaná ochota účastníkov projektu SME SI ROVNÍ odporučiť účasť v projekte svojmu okoliu. V tejto časti sa vyjadrili všetci účastníci projektu. Priemerné skóre bolo stanovené na hodnote 9,41 z 10 a až 66,4 percent účastníkov vyjadrilo maximálnu ochotu odporučiť účasť v projekte niekomu inému. Tieto výsledky vnímame ako spoľahlivý a silný indikátor celkovej spokojnosti s účasťou v projekte. Je zjavné (na základe týchto, ale aj celkových výsledkov), že ľudia so zdravotným postihnutím, ktorí sa zúčastnili projektu SME SI ROVNÍ, zastávajú názor, že projekt obohatil ich životy a zvýšil ich kompetencie v mnohých životných oblastiach. Zároveň veria tomu, že prístup peer-to-peer sprostredkovaný prácou motivátorov by dokázal pomôcť aj iným ľuďom v podobnej životnej situácii.

Odborné zdroje

Beaudoin, M., Best, K. L., & Routhier, F. (2019). Influence of peer-based rehabilitation interventions for improving mobility and participation among adults with mobility disabilities: A systematic review. *Disability and Rehabilitation*, 42(13), 1785-1796. <https://doi.org/10.1080/09638288.2018.1537380>

Iemmi V, Gibson L, Blanchet K, et al. *Community-based rehabilitation for people with disabilities in low-and middle-income countries: A systematic review*. Campbell Systematic Reviews 2015; 11(1): 1-177 <https://doi.org/10.4073/csr.2015.15>

Keyes, S., E., Webber, S., H., Beveridge, K. (2015). Empowerment through care: Using dialogue between the social model of disability and an ethic of care to redraw boundaries of independence and partnership between disabled people and services, *Alter*, Vol. 9, i. 3, Pages 236-248, ISSN 1875-0672

Marks, B., Sisirak, J., Magallanes, R., Krok, K., & Donohue-Chase, D. (2019). Effectiveness of a *HealthMessages* peer-to-peer program for people with intellectual and developmental disabilities. *Intellectual and Developmental Disabilities*, 57(3), 242-258. <https://doi.org/10.1352/1934-9556-57.3.242>

Miyawaki, C., E., Liu, M., Park, V., T., Tran, M., T., Markides, K., S. (2022). Social support as a moderator of physical disability and mental health in older Vietnamese immigrants in the U.S.: Results from the Vietnamese aging and care survey (VACS). *Geriatric Nursing*, 44, Pages 151-158, ISSN 0197-4572

Usman, S., Kadar, K., S. (2021). The peer support on quality of life in people with HIV/AIDS, *Enfermería Clínica*, 31, 5, Pages S730-S734, ISSN 1130-8621

Wetherell, J. L., Petkus, A. J., Thorp, S. R., Stein, M. B., Chavira, D. A., Campbell-Sills, L., Craske, M. G., Sherbourne, C., Bystritsky, A., Sullivan, G., & Roy-Byrne, P. (2013). Age differences in treatment response to a collaborative care intervention for anxiety disorders. *British Journal of Psychiatry*, 203(1), 65-72. <https://doi.org/10.1192/bjp.bp.112.118547>

Prílohy

DOTAZNÍK

Vážený respondent,

obraciame sa na Vás s prosbou o vyplnenie dotazníka. **Údaje z vyplneného dotazníka budú slúžiť na posúdenie spokojnosti a záujmu osôb so zdravotným postihnutím zlepšiť svoj život - prevziať iniciatívu a aktívnejšie sa zapájať do spoločenského a pracovného života, nachádzať nové životné smerovanie.**

Spôsob vyplnenia:

V každej otázke/ označte krížikom iba jednu z možných odpovedí, pokiaľ nie je v konkrétnej otázke uvedené inak. Prázdne riadky slúžia na vyjadrenie Vášho postoja.

1. Pohlavie: ☐ Muž ☐ Žena
2. Uveďte, koľko máte rokov :
3. Miesto trvalého bydliska podľa príslušnosti k samosprávnemu kraju:

☐ Banskobystrický	☐ Trnavský	☐ Trenčiansky	☐ Nitriansky
☐ Žilinský	☐ Košický	☐ Prešovský	☐ Bratislavský
4. Vaše najvyššie dosiahnuté vzdelanie:

☐ Základné - ZŠ
☐ Odborné - OU/ SOU bez maturity
☐ Stredné - SŠ/SOU s maturitou a vyššie nadstavbové
☐ Vysokoškolské 1. stupňa (Bc.)
☐ Vysokoškolské 2. stupňa (Mgr., Ing., ...)
☐ Vysokoškolské 3. stupňa (PhD.,...)
5. Ktorá pozícia najlepšie zodpovedá Vášmu postaveniu na trhu práce? (v prípade potreby označiť aj viac možností):

☐ Zamestnaný
☐ Podnikateľ
☐ Dočasne práceneschopný v dôsledku úrazu/choroby
☐ Študent
☐ Nezamestnaný, evidovaný na úrade práce, hľadám prácu
☐ Nikdy som nepracoval, nevzdelávam sa, som neaktívny na trhu práce

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.
www.esf.gov.sk, www.employment.gov.sk

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.
www.esf.gov.sk, www.employment.gov.sk

- ☐ Zmyslové
- ☐ Telesné
- ☐ Mentálne
- ☐ Viacnásobné

Prijal by som vo svojej ťažkej situácii radu, pomoc, sprostredkovanie kontaktu s okolím, komunitou od ľudí s podobnou životnou skúsenosťou.

vôbec sa nestotožňujem

☐ Áno

☐ Nie

- *zmena v rámci poradenstva a pomoci v profesijnom/pracovnom živote*

vôbec by nepomohla

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

vôbec by nepomohla

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

vôbec by nepomohla

www.esf.org.sk, www.employment.org.sk

• zmena v rámci debarierizácie verejných priestorov a budov

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
vôbec by nepomohla					veľmi by pomohla				

• väčšia solidarita zdravej populácie s osobami so zdravotným postihnutím

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
vôbec by nepomohla					veľmi by pomohla				

• väčšia starostlivosť a záujem miest a obcí o riešenie problémov osôb so zdravotným postihnutím

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
vôbec by nepomohla					veľmi by pomohla				

• väčšia podpora od štátu v oblasti sociálnych služieb

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
vôbec by nepomohla					veľmi by pomohla				

• zlepšenie postoja ľudí z okolia k osobám so zdravotným postihnutím

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
vôbec by nepomohla					veľmi by pomohla				

• zlepšenie životných podmienok na bývanie pre osoby so zdravotným postihnutím

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
vôbec by nepomohla					veľmi by pomohla				

☐ Iné

(uveďte)

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.
www.esf.gov.sk, www.employment.gov.sk

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.
www.esf.gov.sk, www.employment.gov.sk

10. Na škále uveďte, do akej miery Vám vyhovuje **terénna sociálna práca** ako forma získania informácií, poradenstva, konzultácií (t. j. stretnutie na neformálnej úrovni, v priestore, ktorý je Vám prirodzený a príjemný, individuálne dohodnutý, kam prichádzate obaja - Vy aj ten, kto Vám informácie poskytuje).

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
vôbec mi nevyhovuje				úplne mi vyhovuje					

11. Na škále uveďte, do akej miery Vám vyhovuje **ambulantná sociálna práca** ako forma získania informácií, poradenstva, konzultácií (t. j. stretnutie v informačnom centre, kancelárii, kam prichádzate Vy).

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
vôbec mi nevyhovuje				úplne mi vyhovuje					

12. Na škále uveďte, do akej miery ste informovaní o projekte SME SI ROVNÍ, resp. o centrách včasnej pomoci motivátorov?

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
vôbec nie som informovaný/á				som veľmi dobre informovaný/á					

13. Odkiaľ ste sa dozvedeli o projekte SME SI ROVNÍ, resp. o centrách včasnej pomoci motivátorov?:

- ☐ neviem o tomto projekte/centrách včasnej pomoci motivátorov
- ☐ od motivátora
- ☐ z webovej stránky projektu
- ☐ z facebookovej stránky projektu
- ☐ z iných médií
- ☐ z letáka
- ☐ od známeho

14. Boli ste/Ste zapojení do projektu SME SI ROVNÍ?

- ☐ áno
- ☐ nie, viem o projekte, avšak nemám záujem sa do neho zapojiť
- ☐ nie, avšak určite sa chcem zapojiť
- ☐ potrebujem viac informácií, aby som sa mohol rozhodnúť

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.
www.esf.gov.sk, www.employment.gov.sk

Na nasledujúce 3 otázky odpovedajte len v prípade, že ste na predchádzajúcu otázku odpovedali kladne!

15. Na škále uveďte, do akej miery prispela účasť v projekte SME SI ROVNÍ k zlepšeniu Vašej kvality života?

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
vôbec neprispela								veľmi prispela	

16. Na škále uveďte, do akej miery Vám v nasledujúcich oblastiach projekt pomohol:

• *Získať nové sociálne kontakty*

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	88
vôbec nepomohol								veľmi pomohol		neriešil som

• *Nájsť uplatnenie na trhu práce*

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	88
vôbec nepomohol								veľmi pomohol		neriešil som

• *Zlepšiť fyzickú kondíciu*

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	88
vôbec nepomohol								veľmi pomohol		neriešil som

• *Získať informácie o vhodných voľnočasových aktivitách*

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	88
vôbec nepomohol								veľmi pomohol		neriešil som

• *Zlepšiť samostatnosť/sebaobslužnosť*

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	88
vôbec nepomohol								veľmi pomohol		neriešil som

• *Zlepšiť psychickú kondíciu*

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	88
vôbec nepomohol								veľmi pomohol		neriešil som

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.
www.esf.gov.sk, www.employment.gov.sk

• **Získať peňažné príspevky/kompenzácie/dávky**

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐ 7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 88
vôbec nepomohol veľmi pomohol neriešil som

• **Vybrať vhodnú kompenzačnú pomôcku**

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐ 7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 88
vôbec nepomohol veľmi pomohol neriešil som

• **Nájsť osobného/pracovného asistenta**

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐ 7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 88
vôbec nepomohol veľmi pomohol neriešil som

• **Debarierizovať bývanie**

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐ 7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 88
vôbec nepomohol veľmi pomohol neriešil som

• **Zabezpečiť sociálnu službu**

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐ 7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 88
vôbec nepomohol veľmi pomohol neriešil som

17. Na škále uveďte, do akej miery by ste odporúčili účasť v projekte aj niekomu inému?

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐ 7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10
vôbec neodporúčam veľmi odporúčam

Ďakujeme Vám za vyplnenie dotazníka.

Ak ešte nie ste zapojení do projektu SME SI ROVNÍ, pozývame Vás medzi nás, ktorí sme tiež zdravotne postihnutí, ale spoločne v našich komunitných centrách po celom Slovensku hľadáme spôsoby, ako prekonať každodenné prekážky života s úsmevom na tvári a vzájomnou podporou.

Kontakt na našich motivátorov nájdete na stránke národného projektu SME SI ROVNÍ:

www.smesirovni.sk

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.
www.esf.gov.sk, www.employment.gov.sk

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.
www.esf.gov.sk, www.employment.gov.sk